

DARBININKAS

Vol. LXXII, Nr. 3

Sausio - January 23, 1987

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Vakarus nustebino Sov. S-gos KGB viršininko Pravdoj paskelbtas nutarimas pašalinti iš vietos rajono KGB viršininką už tai, kad jis areštavo ir kalėjime 14 d. išlaikė žurnalistą Viktor B. Barkin už tai, kad žurnalistas parašė straipsnį apie vieną Ukrainos anglies kasykloj vykstantį kyšininkavimą. Kiti to rajono KGB pareigūnai nubausti drausmės būdu.

53 Amerikos žydų organizacijų vadai viešai pareiškė jų nepasitenkinimą dėl New Yorko arkivyskupo kardinolo John O'Connor padarytų pareiškimų, jam lankantis Jordane ir Izraely. Kardinolas dėlto pareiškė savo gilų nusivylimą ir abejojimą, kad jo kelionės metu pasiekti laimėjimai galės būti įgyvendinti.

Lenkijos diktatoriui gen. Wojciech Jaruzelski, lankantis Italijoje ir Vatikane, nepavyko užmegzti diplomatinių santykių su Vatikanu, nes popiežius Jonas Paulius II reikalauja, kad prieš diplomatinių santykių užmezgimą Lenkija turi rasti sutarimą su katalikų vyskupais.

Sov. S-gos rašytojų unija sudarė komisiją Nobelio literatūros premijos laureato Boris Pasternako raštam peržiūrėti. Iki šiol Sov. S-goj nebuvo išspausdintas Pasternako romanas Doktor Živago už tai, kad romane palankiai traktuojami prieš 1917 m. bolševikų revoliuciją kovoję partizanai.

Portugalija nutarė 1999 m. Kinijai perleisti jos valdomą Macao koloniją, esančią į pietvakarius nuo Hong Kongo.

Pietų Afrikos moksleiviai, visus metus boikotavę mokyklas ir ruošę demonstracijas prieš apartheidą, mokslo metams prasidėjus, grįžo į mokyklas, bet vyriausybė ėmėsi priemonių politikavimui mokyklose uždrausti.

Čekoslovakijos Chartos 77 grupė, minėdama savo veiklos dešimtmetį, paskelbė 6 psl. dokumentą, patariantį gyventojams reikalauti savo teisių mokyklose, unijose, laikraščiuose, bažnyčiose ir kitose institucijose. Sušaukta spaudos konferencija policijos buvo išsklaidyta.

Valst. departamentas savo pranešime kongresui teigia, kad Pietų Afrikos tautinis kongresas, kovojas už juodųjų teises, yra labai artimai susijęs su Maskva ir nelegalia P. Afrikos komunistų partija.

Irako ir Irano karas per paskutines 5 dienas žymiai pagyvėjo. Iranas vykdė kelius puolimus, stengdamasis užimti Irako Basra miestą ir ten paskelbti naują Irako vyriausybę, bet pasiekė tik nežymių laimėjimų. Abiejų pusių nuostoliai buvę labai dideli.

Japonijos min. pirmininkas Yasuhiro Nakasone išvyko lankyti Suomijos, Rytų Vokietijos, Jungoslovakijos ir Lenkijos. Tai bus pirmas Japonijos žingsnis į Rytų bloko valstybes.

Sov. S-ga propagandiniai sumetimais pakeitė savo ginklų kontrolės pasitarimų su JAV vadovą Viktor P. Karpov užs. reikalų ministerio pavaduotoju Juli M. Varonacov, o JAV savo derybininkų pirmininką Max Kampelman padarė valst. departamento patarėju.

ŽADA VĖL NUGRIAUTI KRYŽIŲ KALNĄ Iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 68

Neleido pastatyti paminklo

Sudeikiai (Utenos raj.). Sudeikių bažnyčios šventoriuje yra palaidotas buvęs parapijos klebonas poetas kun. Šnapštys-Margalis (1877 - 1921). Per ilgą laiką kapo paminklas sunyko.

Dabartinis klebonas kun. Povilas Juozėnas ir tikintieji, padedant Utenos dekanui Jonui Pranavičiui, rūpinosi nauju paminklu. Kun. J. Šnapščio kapas yra įtrauktas į Kultūros paminklų sąrašą. Tikintieji kreipėsi į Kultūros ministeriją ir gavo sutikimą pastatyti naują paminklą.

Buvo išdrožtas gražus lietuviškas koplytstulpis su atitinkamais įrašais bet rajono vyk. k-tas neleido jo pastatyti ant kunigo kapo. Pati valdžia pastatė trefaretinį paminklą, kurio antkapyje įrašyta: "Poetas J. Šnapštys-Margalis".

Bedieviai neleidžia ant mirusių žmonių kultūros veikėjų kunigų kapų pastatyti kryžiaus ar užrašyti, jog čia palaidotas kunigas. Tikinčiųjų koplytstulpis buvo pastatytas kitoje šventoriaus vietoje.

Nepatiko vaikų kryžstavimas

Daugailiai. (Utenos raj.). Šią vasarą pas vietos kleboną kun. Petrą Baltušką atostogavo sesers vaikai. Jų kryžstavimas šventoriuje nepatiko vietos bedieviams. Rajono vyk. k-to įsakymu vaikų kambario pareigūnai bei vietos milicijos įgaliotinis įsakė klebonui išvežti vaikus, nežinint, kad jie yra artimi giminačiai.

Maldos Kryžių kalne

Meškuičiai. (Šiaulių raj.). 1985 m. gegužės 2 d. Eucharistijos bičiuliai iš įvairių Lietuvos kampelių rinkosi į Kryžių kalną, kur, dulkosnojant lietuvių ir akylai stebint saugumiečiams, grąžino šį Kristaus Kryžiaus simbolių kampelį.

Baigę darbą, talkininkai rinkosi prie Dievo Motinos statulos bendrai maldai.

Su ašaromis akyse tikintieji žvelgė į Dievo Motinos atvaizdą... Marijos galva buvo piktadarių numušta, bet gerųjų žmonių vėl priklijuota, statula be vienos rankos, gerokai apdaužyta.

Pasimeldus kun. L. Kalinauskas pasakė atitinkamą pamokslą, padėkojo visiems už darbą ir pasiaukojimą, kun. K. Daknevičius paminėjo kalinamus kunigus — A. Svarinską, S. Tamkevičių, J. K. Matulionį ir pasauliečius, kurie nepabūgo kančios ir prisiėmė sunkią aukos naštą, ragino visus savo asmenine, su meile pakeliamą auką paremti kalinamus ir visus kenčiančius.

Prieš pradėdant rožančiaus maldą, kun. A. Jokubauskas priminė Kristaus žodžius, pasakyti ant kryžiaus prasmę. Po rožančiaus maldos buvo pagiedota "Marija, Marija".

Pabaigai Žarėnų parapijos klebonas kun. A. Pakamanis palaimino talkos dalyvius, primindamas, kaip svarbu yra kantriai ir su meile nešti savo kasdieninių pareigų naštą, nebotti persekiojimų, melstis už persekiojtojus ir konkrečiai už tuos, kurie neseniai išniekino Kryžių kalną.

-o-

Sklinda kalbos, kad valdiški

bedieviai vėl ruošia sunaikinti praeityje jau ne kartą nusiaubtą Kryžių kalną.

Šiuo metu į upelį, tekančią pro kalną, iš Šiaulių avalynės fabriko leidžiamas dvokiantis vanduo.

Atėmė foto aparatą

Žemaičių Kalvarija. (Plungės raj.) Šiais metais didžiųjų Ž. Kalvarijos atleidų metu, savaitės viduryje, valdžios pareigūnai, išsikvietę parapijos komiteto narius, gąsdino, kad jiems gali tekti atsakyti už tarybinių įstatymų pažeidimus atleidų metu. Bedieviams ypač nepatiko, kad procesijoje į kalnus vaikai neša vėliavas ir baldakymą.

Kaip tik tuo pačiu metu į TSRS atvykstantiems užsieniečiams sovietiniai pareigūnai dalino knygytes kuriose, kaip religinės laisvės įrodymas, išspausdinta nuotrauka, kurioje matomi vaikai ir jaunuoliai Žemaičių Kalvarijos atleiduose procesijoje nešantys kryžių ir vėliavas.

1985 m. liepos 6 d. Žemaičių Kalvarijoje, atleiduose dalyvavo minios tikinčiųjų ir jų tarpe daug jaunimo.

Kalnus einančius tikinčiuosius stebėjo saugumiečiai. Telšiečiui Stanislovui Baškiui pradėjus fotografuoti, jį puolė šeši kagebiškai, atėmė fotoaparatą, patį jaunuolį sumušę nusivedė į mašiną.

Saugumiečiai dar labiau įniršo, atradę tuščią aparatą. S. Baškys buvo klausinėjamas, kam priklausė aparatas, iš kur pažįsta Kelmėje gyvenančią Reginą Teresitę, ką kalbėjo su teltiete Rita Bubliauskaite.

S. Baškys čekistų buvo sulaukytas maždaug valandą laiko.

Pyksta, kad žmonės meldžiasi kapinėse

Žalioji (Vilkaviškio raj.). 1985 m. balandžio mėn. pradžioje rajono vyk. k-to pirm. pav. Juozas Urbonas buvo iškvietęs Vilkaviškio dekaną kun., Vytautą Vaitauską ir primygtinai reikalavo, kad dekanas uždraustų Didvydžių parapijos klebonui kun. Antanui Lukošaičiui Žaliosios kapinėse atlikti religines apeigas. Žaliosios parapijos tikintieji, atėmus jų bažnyčią ir pavertus ją malūnu, meldžiasi kapinėse.

Gegužės 2 d., per Sekmines, Žaliosios kapinėse besimeldžiančius tikinčiuosius stebėjo pats Urbonas. Pasikvietęs kun. Lukošaitį, pavaduotojas reikalavo nutraukti pamaldas. Susirinkę tikintieji pasipiktino tokiu grubiu valdžios kišimusi į pamaldų tvarką. Urbonas, vengdamas pokalbio su tikinčiais iš kapų skubiai pasišalino.

(nukelta į 2 psl.)

Amerikos Lietuvos vyčiai, dalyvavę Vienos demonstracijose ir Vliko seime Londone, Anglijoje. Iš k. V. G. Mathiew, B. Mathiew, vysk. A. Deksnys, A. Roger, dr. J. Stukas ir A. Grigonis. Nuotr. L. Tamošaičio

LAISVĖS IEŠKANT

Du jauni estai raudonosios armijos kariai, tarnaujantys Rytų Vokietijoje dislokuotose sovietų kariuomenės daliniuose, gruodžio mėn. pro grižtai saugomą Rytų Vokietijos sieną laimingai pabėgo į laisvuosius Vakarus, pasiprašydami Federacinės Vokietijos politinio prieglobsčio, kuris jiems buvo suteiktas.

Abu jauni estai, kurių pavardės dar nėra skelbiamos, pabėgo apsirengę civiliniais drabužiais ir nebuvo ginkluoti. Estai greitai išreiškė norą įsikurti Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Užsienio spaudos agentūros šia proga atkreipia dėmesį, kad raudonosios armijos karių pabėgimai iš Rytų Vokietijos į Vakarus yra labai reti: paskutinių septyniolikos metų laikotarpyje tik tai šeši raudonosios armijos

kariai pabėgo į Vakarus.

Raudonosios armijos daliniai Rytų Vokietijoje yra dislokuoti toliau nuo pasienio zonos ir kariam nėra leidžiama pavieniai laisvai judėti. Pagal turimas žinias Rytų Vokietijoje yra arti keturių šimtų tūkstančių sovietų karių.

-o-

Kalėdų ir Naujųjų metų proga trimis lenkų keleiviniais laivais į Travemünde uostą, netoli nuo Lübecko, Federacinėje Vokietijoje, atvyko apie šeši šimtai lenkų turistų.

Laivai Naujųjų metų išvakarėse išplaukė atgal į Lenkiją tik tai su puse keleivių: apie trys šimtai lenkų ryžosi likti laisvuose Vakaruose. Jų tarpe kai kurie jau pasiprašė politinės globos Federacinėje Vokietijoje, kiti išreiškė norą įsikurti kituose laisvojo pasaulio kraštuose.

TIKTAI MEILĖ GALI PAKEISTI MŪSŲ PLANETOS VEIDĄ

Popiežiaus Jono Pauliaus II kalėdinė kalba

Popiežiaus kalba

Daug tūkstančių tikinčiųjų iš viso pasaulio kraštų dalyvavo kalėdinėse mišiose, kurias Šv. Petro bazilikoje aukėjo popiežius Jonas Paulius II. Tuo po iškilmingų mišių — Romos laiku tai buvo Kalėdų dienos vidurnis — popiežius iš Šv. Petro bazilikos centrinio balkono kreipėsi į visą pasaulį, pasakydamas tradicinę Kalėdų kalbą, išreikšdamas kalėdinius linkėjimus įvairioms kalbomis ir suteikdamas apaštalinį palaiminimą "Urbi et Orbi" — Romos miestui ir visam pasauliui.

Krikščioniškasis kvietimas į taiką ir meilę nuolatinės grėsmės akivaizdoje sudarė Jono Pauliaus II kalbos branduolį. Štai Šv. Tėvo žodžiai:

-o-

Kokia graži yra kelionė tų, kurie kopija per kalnus, skelbdami gerąją naujieną, nešdami taiką... Kokia graži yra kelionė tų, kurie skelbia pasauliui: Tavo Dievas štai karaliauja (Plg. Iz. 52, 7). Taip. O, pasauli! Tavo Dievas štai viešpatauja. Štai tavo Dievas, tavo nuostabusis Dievas paguldintas gyvulių ēdžioje. Taip Dievas pradeda savo karaliavimą, o pasauli! Tai tavo nesuprantamasis Dievas: "Jo mintys tai nėra mūsų mintys, o mūsų keliai tai nėra jo keliai" (Plg. Iz. 55, 8). Taigi Dievas savo karaliavimą pradėjo visiškai neturto ženkle: "Būdamas turtingas, dėl mūsų tapo vargdienu, kad mes taptume turtingi per jo neturtą" (Plg. 2 Kor 8, 9).

O kokie mieli yra žingsniai to gerosios naujienos skelbėjo, kuris yra vardu Pranciškus, to Asyžiaus, Greccio ir Alvernos vargšelio; Pranciškus, kuris

buvo įsimylėjęs visus Dievo kūrinis; Pranciškus, kuris degė meile Betliejuje gimusiam dievišajam Kūdikiui; Pranciškus, kurio širdyje Kristus pradėjo viešpatauti kaip tik dėl to, kad per ištikimo mokinio neturtą įstengtume geriau susigyventi su Mokytojo neturtu ir būtume paskatinti į meilę ir į taiką. Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė žemėje geros valios žmonėms — žmonėms, kuriuos Dievas myli (Plg. Lk 2, 14). Garbė Dievui...

Romos vyskupas šią Kalėdų dieną dar kartą dėkoja visiems tiems, kurie išgirdo Pranciškaus, to Kūrėją ir kūrinis įsimylėjusio žmogaus, gerąją naujieną; kurie išgirdo Dievo garbės šauklio Pranciškaus raginimą į taiką žemėje vardan to Dievo, kuris yra Meilė "dangaus aukštybėse". Romos vyskupas dėkoja visiems, kurie mieliai atkeliavo į Asyžių, kad čia drauge susitelkę, apmąstytume tą didžiausią ir neišsakomą paslaptį, kuri supa mūsų gyvenimą, iš kurios mes esame kilę ir kuri yra mūsų galutinis tikslas; dėkoja visiems, kurie atkeliavo susitelkti bendroje maldoje už pasaulio taiką.

Romos vyskupas dar kartą dėkoja visiems krikščioniškųjų Bažnyčių ir bažnytinį bendruomenių broliams; visiems broliams, atstovavusiems nekrikščioniškas religijas. Dėkoja visiems bendrai ir kiekvienam atskirai už tą ypatingą dieną, kurią vieningai nutarėme akivaizdoje šios žemės galybių kurios beato dairiškai eikvoja didžiulius turtus, švaisto brangiausius išteklius, sukeldamas baisaus apokaliptinio sunaikinimo grėsmę; — visų šių grėsmingų galybių akivaizdoje nutarėme būti neturtingi: neturtingi kaip Kristus, Dievo Sūnus ir žmonijos Išgelbėtojas; neturtingi kaip Pranciškus, tasai iškalingas Kristaus paveikslas; neturtingi kaip daugybė didžiųjų sielų, kurios nesiliauja šviesios žmonijos kelyje.

Nutarėme pasipriešinti toms grėsmingoms galybėms malda ir pasninku, nes neturime kitų priemonių kaip tik maldos ir pasninko galybės, kuri yra didžioji silpnumo galybė: galybė, kuri vadinasi malda ir pasninkas.

Argi nėra svarbu, kad pasaulis išgirstų šią balsą? Argi nereikia, kad pasaulis įsiklausytų į Betliejaus nakties liudijimą? Argi nereikia, kad įsiklausytų į neturto gimusio Dievo balsą? Argi nereikia, kad įsiklausytų į Pranciškaus, to aštuonių palaiminimų šauklio kvietimą? Argi nereikia, kad daugybėje vietų nutiltų neapykantos bildesys, mirtį nešančių sprogimų triukšmas? Argi nereikia, kad Dievas pagaliau galėtų išgirsti mūsų tylų balsą? Kad drauge su tyla Dievą pasiektų malda ir šauksmas nesuskaitomų geros valios žmonių? Kad pasiektų šauksmas daugybės kenčiančių širdžių, šauksmas tų milijonų, kurių lūpos yra užčiauptos?

Visi išgirskite ir supraskite: Dievas, kuris visa apima, Dievas, kuriame "gyvename, judame ir esame" (Apd 17, 28), Dievas pasirinko žemę kaip savo gyvenimo vietą; Dievas gimė Betliejuje; Dievas žmonių širdies erdvėje įkūrė savo karalystę! Argi galime užmerkti akis prieš šią tikrovę? Argi galime ją suklauti? Argi leistina sunaikinti šiuos Dievo namus žmonių tarpe? Argi nereikėtų priešingai, iš pačių pagrindų pakeisti žmogaus viešpatavimo pasaulyje planus?

Broliai, Seserys, visose pasaulio šalyse! Jeigu Dievas mus taip mylėjo, kad tapo žmogumi ir apsigyveno mūsų tarpe, kaip

(nukelta į 2 psl.)

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Vilniuje, Dailės parodų rūmuose, Lietuvos kultūros ministerijos kartu su Dailininkų sąjunga buvo surengta vaizduojamosios dailės paroda. Dalyvavo daugiau kaip 200 autorių ir buvo išstatyta apie 500 tapybos, grafikos, akvarelės, skulptūros ir scenografijos darbų.

Savaitės įvykiai

Europos bendrosios rinkos valstybių finansų ministrai sutarė nuvertinti V. Vokietijos markę ir Olandijos guldeną 3 proc., o Belgijos ir Luksemburgo frankus — 2 proc.

Kinijos komunistų partijos vadovybė dėl Hefei universitete vykusių studentų reikalavimų didesnės laisvės ir demokratijos pašalinimo mokslo ir technologijos viceprezidentą Fang Lizhi ir universiteto prezidentą Guan Weiyang.

Sov. S-ga tik pr. m. pirmą kartą prisipažino turinti narkomanų problemą ir suregistruavo net 46,000 narkotikus vartojančių žmonių.

JAV senato žvalgybos komiteto vykdyti apklausinėjimai parodė, kad Izraelis vaidino centrinį vaidmenį Baltiesiems Rūmams įtikinti aprūpinti Iraną ginklais už pažadą išlaisvinti Libanė laikomus amerikiečius įkaitus.

Kinijos vadas Deng Xiaoping įsakė uždrausti demonstracijas, o Kinijos spaudos prasidėjo puolimai prieš Vakaram simpatizuojančius intelektualus. Spėjama, kad partijos gen. sekretorius Huē Yaobang galės būti pakeistas.

Europą surėmė šalčio banga, dėl kurios žuvo per 100 žmonių.

Sov. S-ga pasiūlė kitom valstybėm pasinaudoti už atlyginimą jos raketom satelitą į erdvę išmesti.

Artėjant JAV konstitucijos 200 m. sukaktuvėm, grupė žymių politikų priėjo išvados, kad konstitucijos autorių nustatyta politinė struktūra trukdo daryti sprendimus dabartinėm politinėm problemom išnarpioti, pav. dabartinis galios tarp vykdomosios ir įstatymus leidžiančios institucijos paskirstymas, neleidžia įsigalėti tironijai ir valdžios piktnaudojimui, bet dabar sukelia chronišką konfrontaciją ir pragaištingą nuomonių susikirtimą. Šiom negerovėm pašalinti grupė siūlo sustiprinti partijas, atstovų rūmų narių kadenciją prailginti iš 2 m. iki 4 m., o senato — iki 8 m. ir jų rinkimus suderinti su prezidento rinkimais.

Trys studijos parodė, kad Amerikos pradžios ir aukštesniųjų mokyklų mokinių matematikos sugebėjimų lygis atsidūrė paskutinėse pramoninių valstybių vietose.

junga buvo surengta vaizduojamosios dailės paroda. Dalyvavo daugiau kaip 200 autorių ir buvo išstatyta apie 500 tapybos, grafikos, akvarelės, skulptūros ir scenografijos darbų.

— Panevėžio dramos teatras gastrolėms buvo išvykęs Estijon ir Viljand miesto Ugalos teatre parodė: P. Shefer "Amadeus" (režisierius liaudies artistas D. Banionis), J. Grušo "Mykolas Glinskis" (režisierius J. Dautartas) ir J. Radičkov "Bandymas skristi" (režisierius A. Pociūnas).

— Vilniuje, Lietuvos meno draugijos parodų malone vyko liaudies meistro Ipolito Užkurio medžio drožinių paroda. Meistras per dvidešimt metų išdrožė daugiau kaip 800 kūrinių. Ši paroda Vilniuje — dvyliktoji.

— Ona Bakanauskienė, kaunietė liaudies menininkė, šeštoje tarptautinėje etnografinių lėlių bienalėje — Krokuvoje buvo apdovanota aukščiausiu žymeniu "Aukso pavo plunksna". Apdovanojimą laimėjo už sukurtą lėlių grupę "Lietuvių liaudies muzikos instrumentų ansamblis". Tai retas ir brangus meno žanras, kurį puoselėja jau daugiau nei trisdešimt metų ir

jos lėlių kolekciroje įvairių senųjų iš kaimo žmonių gyvenimo, ten ir kupiškėnų vestuvinių, ir lietuvių liaudies pasakų, padavimų motyvais kompozicijų.

— Poetui ir vertėjui Eugenijui Matuzevičiui už nuopelnus verčiant ir propaguojant ukrainiečių literatūrą Ukrainos Aukščiausios Tarybos prezidiumas suteikė nusipelnusio kultūros darbuotojo garbės vardą. E. Matuzevičius į lietuvių kalbą yra nemažai išvertęs poetų T. Ševčenko, L. Ukrainkos, I. Franko, P. Tyčinos, M. Rylskio ir kitų autorių kūrybos.

— Klaipėdos kraštotyrininkai praėjusią vasarą talkino archeologiniams kasinėjimams prie Purnalių piliakalnio ir Platelių paežerės kalvos šalia senovinės gyvenvietės vadinamos Šventoriumi. Rasta XV - XVII amž. keramikos, ornamentuotų akmenų. Tarp buvusios gyvenvietės Šventoriaus kalvoje ir Pilies salos, 4 - 13 metrų gylyje rasta tilto ar kūrgrindos liekanų.

— Vilniuje įvykusioje respublikinių istorikų konferencijoje buvo svarstoma "buržuazinių koncepcijų tarybinio Pabaltijo tautų istorijos kritikos problemos". Konferencijai buvo pažymėta, kad dabartiniu laikotarpiu tam tikri sluoksniai Vakaruose, tarp jų antitarybinė Pabaltijo emigra-

cija, žymiai aktyviau užsipuola Sov. Sąjungą ir mėgina iškraipyti istoriją. Todėl vis didesnė reikšmė įgauna istorikų uždavinys objektyviai nušviesti tarybinio Pabaltijo praeitį ir dabartį. Šia kryptimi nemažai dirbama. Vilniuje netrukus bus išleistas monografijos — "Buržuazinių koncepcijų Lietuvos istorijos klausimais kritika", "Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje" ir numatyta išleisti konferencijos medžiaga.

— Lietuvos meno darbuotojų rūmų Baltojoje salėje įvyko Lietuvos valstybinio akademinio dramos teatro aktorius liaudies artisto Regimanto Adomaičio kūrybos vakaras, kurį pravedė Lietuvos kinematografininkų sąjungos pirmininkas, liaudies artistas Jonas Gričius. R. Adomaitis yra sukūręs eilę vaidmenų kino ir televizijos filmuose ir teatro scenoje ir apdovanotas žymenimis ir premijomis.

— Sovietų Sąjungos goskoncertas — organizacijos surengta Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Baltarusijos operos solistų perklausia Lietuvos valstybiniame operos ir baleto teatre Vilniuje truko keturias dienas. Goskoncertas, tai organizacija, skirta rengti artistų gastroles ne tik Sovietų Sąjungoje, bet ir užsienyje. Perklausos metu norėta pristatyti užsienio koncertinių organizacijų atstovams ir impresarijams kokius meninius talentus turi minėti teatrai. Buvo atvykę Bulgarijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, Prancūzijos, Anglijos, Argentinos, Švedijos ir Suomijos atstovai. Išklausa nemažai solistų, pamatyta "Otelio" ir "Don Carlo" operos, gerėtasi "Lietuva" ansamblio ir Liaudies muzikos teatro programomis. Susidomėjimas buvo didelis ir tikimasi gastrolinių pakvietimų.

— "Sviesos" leidykla Kaune pradėjo leisti naują knygų seriją — "Pedagogikos klasika". Ją sudarys 20 tomų, apimančių plačią vardų ir laikotarpių skalę: nuo antikos iki šių dienų. Serija bus užbaigta leisti per septynerius metus.

— Lietuvos dailės muziejuje veikė paroda, skirta vienam iš lietuvių teatro kūrėjų — režisieriaus, aktoriaus, pedagogo Kastano Glinskio 100-osioms gimimo metinėms atžymėti. Parodoje buvo eksponuojama istorinė medžiaga, meno kūriniai, memorialiniai K. Glinskio daiktai, teatro afišos, programos. Per savo kūrybos laikotarpį (1920 - 1937) K. Glinskis Valstybės teatre pastatė 35 dramos veikalus, 2 operas ir sukūrė 34 vaidmenis.

S.L.K.

Popiežiaus Jono Pauliaus II kalba

(atkelta iš 1 psl.)

galėtume mes nemylėti vieni kitų, kaip galėtume nesidalinti su kitais tuo, ką kiekvienas esame gavę visų bendram džiaugsmui? Tikrai meilė, kuri tampa dovana, gali pakeisti mūsų planetos veidą, išugdydama protuose ir širdyse brolybę ir taiką. O vyrai ir moterys visame pasaulyje, Kristus iš mūsų reikalauja, kad mylėtume vieni kitus. Toks yra kiekvienų Kalėdų kvietimas. Toks yra linkėjimas, su kuriuo kreipiuosi į jus iš visos širdies.

Po pamokslą Šv. Tėvas kalėdinius linkėjimus išreiškė 52-viem įvairiom kalbom, tarp jų 22-oje vietoje ir lietuviškai.

Štai Šv. Tėvo žodžiai, skirti lietuviams:

"Di espressione lituana: "Linksmų Šventų Kalėdų!"

Atsisveikindamas su maldininkų minia, Jonas Paulius II suteikė apaštalinį palaiminimą "Urbi et Orbi" — Romos miestui ir visam pasauliui.

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

1985 m. gegužės 27 d. pav. Urbonas prisistatė į Alksnėnų parapijos kleboniją, kur gyvena kun. A. Lukošaitis. Neradęs kunigo namuose, pranešė bažnyčios valytojai, kad klebonas prisistatytų į rajoną gegužės 28 d. Rytą dieną Urbonas vėl atvyko į Alksnėnus ir perskaitė klebonui kun. Lukošaičiui įspėjimą dėl pamaldų laikymo Žaliosios kapinėse ir reikalavo po juo pasirašyti. Klebonas tai padaryti atsisakė.

Birželio 11 d. Žaliosios parapijos tikinčiųjų delegacija nuvyko pas raj. pirm. pav. J. Urboną. Šis rodė žmonėms įvairius draudimo raštus, pats juos skaitė ir aiškino. Pamaldų laikymą kapuose pavaduotojas laikė įstatymu, pažeidimu, bandė graudinti žmones, kad taip elgdami, jie pasodins kunigą į kalėjimą.

Birželio 14 d. Ona Murašienė ir Alfonsas Kalvaitis nuvyko pas pav. Urboną prašyti leidimo birželio 15 d. (artimųjų mirimo metinėse) kunigui atlaikyti mišias kapuse. Prašymas buvo atmestas, pagrįsiant, jei pamaldos įvyks be jo leidimo, kunigas bus perduotas prokuratūrai.

Rugpjūčio mėnesio pradžioje tikintieji išsiuntė pareiškimą, po kuriuo pasirašė apie 50 asmenų, rajono partijos sekretoriui, rei-

kalaudami leisti kunigui rugpjūčio 18 d. Žaliosios kapinėse laikyti mišias. Pareiškimas buvo persiųstas svarstyti Klausūčių apyl. pirm. Adomui Gudyniui, kuris prašymą patenkino.

Rugpjūčio 21 d. parapijos tikinčiųjų vardu Elena Lapinskienė ir Kazimiera Biubnaitienė nuvyko į Religijų reikalų tarybą Vilniuje. RRT įgaliojimo pavaduotojas, išklauses tikinčiųjų reikalavimus, pareiškė, kad Žaliosios parapijos nėra, ji panaikinta ir kad visa tai yra suderinta su vyskupais, pamaldas kapinėse už mirusius kunigams galima laikyti tik lapkričio 1 d., o kitą dieną už mišių laikymą kapinėse jie gali būti vietoje areštuoti.

Rugpjūčio 2 d. E. Lapinskienė buvo iškviesta pas raj. pirm. pav. J. Urboną, kuris išbarė moteriškę už pareiškimo rašymą RRT įstaigai. Reikalavo pasakyti, kas rašė pareiškimą, pyko, kad apyl. pirmininkas A. Gudynas leido kunigui rugpjūčio 18 d. atlaikyti pamaldas, o pokalbio gale Urbonas išdrso tvirtinti, kad Žaliosios parapiją panaikino vyskupas.

Paskutiniu metu Žaliosios tikintieji ir toliau meldžiasi kapinėse. Kapinių koplytėlėje ant įsirengto altorėlio padėję liturginius mišių rūbus, skaito maldas, gieda mišių giesmes.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 718 441 - 2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliskų knygų apie Lietuvą, plokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, juostų, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobilių pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS-JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA" — WICN 90.5 FM, Worcester, Mass., girdima tečadieniais nuo 8 iki 9 val. vak. Inž. E. V. Mellus, Jr., vedėjas. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 617 753 - 7232.

NEW JERSEY, NEW YORK, CONNECTICUT. — "Lietuvos Atsiminimai", ketvirtad. nuo 7 iki 8 val. vak. iš WNYM 1330 AM. Sekmad. 1:05 - 3 val. popiet iš WSOU 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Direkt., 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sėkmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kežys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229 - 9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOS. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVĖČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

109 - 22 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (718) 441 - 0909
Susitarti dėl įalko ir pasitikrinti kainas

IMPORTANT TRAVEL INFORMATION ...

As specialists in travel to and from Lithuania, we are pleased to offer the following special services in 1987:

It is now possible to invite relatives living in Lithuania on a visit to the United States and Canada. To initiate the proceedings, we prepare the required legalized documentation.

2. If you are planning to visit relatives in Lithuania for an extended stay at the home of relatives, we can assist you with the necessary procedures for special visitor's visa.

3. If you wish to visit as a tourist with limit of stay of five days in Lithuania, we can make your travel arrangements at any time on an independent basis in combination with visits to any other European cities.

For information regarding our special services, please write or call: Telephone 212 972 - 0200

BALTIC - AMERICAN HOLIDAYS, INC.
A DIVISION OF

ROBERT J ELLYN TRAVEL, INC.
501 FIFTH AVENUE AT 42ND STREET
SUITE 1605
NEW YORK, NEW YORK, 10017

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS

Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office 718 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 centsPOSTMASTER: Send Address Change to DARBININKAS, 341
Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

I Klaipėdą grįžo lietuviškas vėjas

Sausio mėnuo mum atneša neužmirštamą dieną, kaip 1923 sausio 15 sukilėliai išvadavo Klaipėdos kraštą ir jį prijungė prie Lietuvos. Po šimtmečių vergijos tada į Klaipėdą grįžo lietuviškas vėjas — lietuviškas gyvenimas.

Klaipėda, — lietuvių statyta ir vokiečių griauta pilis ir vėl atstatyta, pasiliks visada švyturiu, kuris mum rodo kelią į tas žemes, kurias smurtu ir jėga atėmė vokiečių ordinas.

Ten įsitvirtinęs, norėjo užkariauti visą Lietuvą. Labiausiai spaudė ir naikino žemaičius. Tą Lietuvos kampelį net dvi vokiečių ordino galybės nuolat ir nuolat spaudė. Tie ordinais buvo: kalavijuočių šiaurėje — Latvijoje, kryžiuočių vakaruose, Prūsų žemės įsitvirtinę.

Tie ordinais norėjo susijungti, eidami pajūriu, kad lyg replėmis galėtų spausti žemaičius, kad uždarytų lietuviams kelią prie jūros. Tą susijungimo kelią ir gynė lietuviška Klaipėdos pilis. Todėl ją ir reikėjo nugriauti. Bet žemaičiai parodė savo tvirtybę, atstatė pilį ir budriai saugojo pajūrio kelią. Pilies neišsaugojo, Klaipėdą užėmė ordinas, bet žemaičiai išsaugojo priėjimą prie jūros. Tiedu vokiečių karingi ordinais niekada pajūrio keliu nesusijungė.

Vėliau išblėso jų militarinė galybė. Pirmas išblėso kalavijuočių ordinas, uolus Marijos garbintojas, perėjo į protestantus. Išblėso jo karinė galybė, bet jie pasiliko įsitvirtinę Prūsijos žemės.

Nuo 1422 metų, kai buvo pasirašyta Melno ežero taikos sutartis, įsigalėjo jų sienos. Tada ir Klaipėdos kraštas buvo atiduotas ordinui. Tai buvo Vytauto Didžiojo laikai. Tos sienos ir nesikeitė 500 metų.

Vytautas sukūrė didelę Lietuvos valstybę, išplėsdamas ją į rytus, prijungdamas slaviškus plotus, bet jis neišvadavo Prūsijos, o prūsai buvo lietuvių broliai, priklausę tai pačiai aiščių šeimai.

Istorijos vykdymas būna labai sudėtingas. Lengva dabar prikaisti, kodėl jis taip nepadarė. Bet tiksliai vargiai galima viską išaiškinti, kas tada taip nulėmė Vytauto politiką. Taip nauji vergijos šimtmečiai užgožė Prūsijos žemes. Atėjo marai, badai, ir senieji prūsai buvo išnaikinti arba jie patys išmirė. Į jų vietas kėlėsi vokiečiai kolonistai, buvo kviečiami ir iš Lietuvos žmonės. Jie ten įsikūrė 16 amžiuje ir auksčiau, kalbėjo ta pačia suvalkiečių tarme. Atrodo, kad vėl kraštas buvo lietuviškas. Didesnė to krašto dalis buvo lietuviška, ypač už Nemuno baseino ribose.

Sklindant protestantizmui, ten pirmiausia ir buvo pasirūpinta lietuviška knyga. Taip Karaliaučiuje 1547 buvo išspausdinta pirmoji lietuviškoji knyga — Martyno Mažvyko Katekizmas. Ir nuo tada iš tos lietuviškosios Prūsijos sklido šviesa į Lietuvą. Ten išaugo ir Kristijonas Donelaitis, pirmasis lietuvių literatūros klasikas. Ten buvo ir Liudvikas Rėza, profesorius, lietuviškų dainų rinkėjas. Toje Mažojoje Lietuvoje vokiečiai kalbininkai išmoko lietuviškai ir visam pasauliui išgarsino lietuvių kalbą.

Tamsiausiais mūsų istorijos laikais, 19 amžiaus antroje pusėje, iš Tilžės ir kitų Mažosios Lietuvos miestų sklido spausdintas žodis į Lietuvą. Iš ten sklido „Aušra“ ir prikėlė visą tautą būti lietuviams.

Ten kiekvienas miestas, kiekvienas upelis, ežeras liudija didelę praeitį, sunkias kovas dėl

Prieš 60 metų sausio 27 d. uždegėm vaškinę žvakę prie gėstančios arkivyskupo Matulaičio gyvybės, o šiais metais uždegėm altorių ir savo širdy jo naujos gyvybės žvaigždę, kad ji degtų mums paguoda ir padėsinimu šių dienų įtampose šešėliuose.

Jau tada arkivyskupą arčiau pažinusių stebėjosi jo didinga dvasia, įrėmintą į nuostabių kulumų, kurį jis buvo išreiškęs savo užrašuose šitaip: „Vėl giliau žvilgtelėję į savo gyvenimą... Viešpatie, kokia negalė. Kiek visur netobulybių, klaidų...“ Tą patį jis dar daug kartų kitais žodžiais yra pakartojęs.

laisvės, liudija jaunosios Lietuvos veržimasis į tautinį samoninumą. Ir toje kelionėje mum daug padėjo Mažosios Lietuvos lietuviai ir vokiečiai.

Sustiprėjo kaip vieninga tauta, jau Pirmojo pasaulinio karo metu pareiškė, kad būtų sujungtos visos lietuviškos žemės ir su Tilžę, ir su Karaliaučiumi, į vieną lietuvišką valstybę.

Tas sujungimas ir prasidėjo anais 1923 metais. Tada lietuviškas vėjas atėjo į Klaipėdą. Dabar visi lietuviai, kur jie bebūtų, ką jie bedarytų, turi lietuvišką vėją atgaivinti visa mum taip brangią Mažąją Lietuvą. Jos niekada neužmiršime!

Klaipėdos krašto atvadavimo komitetas. Iš k. sėdi V. Šaulinskas, J. Lėbartas, M. Jankus — pirmininkas, J. Vanagaitis, stovi — St. Darius, A. Ivaškevičius — abu Amerikos lietuviai, A. Marcinkevičius, vėliau pasivadinęs Mantautu, neseniai miręs Broktone, žurnalistas J. Pronskus, miręs prieš keletą metų Chicagoje. Nuotraukoje šviesiom raidėmis parašyta: Vyr. Maž. Liet. Gelbėjimo Komitetas ir jo bendradarbiai, 1923 I 9 d. Šilutė.

60 METŲ TARP ŽVAKĖS IR ŽVAIGŽDĖS

Arkivyskupas Jurgis Matulaitis, kuris birželio 28 Romoje bus paskelbtas palaimintuoju.

Tačiau kitaip jis atrodė savo artimiesiems bendradarbiams. Štai, kan. A. Sabaliauskas 1933 metais Mariampolėje išleistoje

knygoje taip jį prisimena: „Po arkivyskupo Matulevičiaus kalbų manyje pasilikdavo jausmas: kalba šventasis. Ir aš neabejoju, kad

mes susilauksime jo beatifikacijos proceso.“ Iš tikrųjų, šis procesas jau baigtas ir birželio mėnesį bus apvainikuotas, kai Roma paskelbs visam pasauliui palaimintojo Matulaičio altoriaus garbę.

Šešiasdešimt metų nuo mirties iki paskelbimo palaimintuoju — tai labai trumpas laikas. Tiesa, kai kurie beatifikacijos procesai būna trumpesni. Štai, pavyzdžiui, nacių stovyklose nužudytas kun. Maksimilijonas Kolbe buvo paskelbtas šventuoju, nepaėjęs nė 40 metų nuo jo mirties. Tačiau dažnai tarp mirties ir beatifikacijos praslenka šimtmečiai. Ypač mums 60 metų tikrai yra trumpas laikas. Pirmiausiai dėl to, kad Lietuvoj užčiauptos burnos kalbėti apie tikėjimo didvyrius ir kankinius, vistiek ar jie mums šviečia savo šventumu iš praeities, ar pašventina savo buvimo prasmę Gulago kančiomis.

Vienas iš svarbių įnašų beatifikacijos procese yra fama sanctitatis, t.y. šventumo garsas. Be jokios abejonės, Matulaičio gyvenimo šventumas būtų tūkstantį kartų labiau žinomas lietuvių tarpe, jei Lietuvos tikintieji galėtų leisti bent vieną laikraštį — ne stebuklingą po grindžio Kroniką, bet viešą tikėjimo spaudą — jei jie galėtų prabilti kits į kitą ne tik modernios vergijos katakombose, bet ir moderniomis susižinojimo priemonėmis, kaip televizija ir radijas.

Šalia to, mūsų intravertiškos nuotikos užrakina visą širdį. Jei mes skelbtume viešai savo sumanymus ir jausmus, kaip pietų Europos gyventojai ar kai kurie mūsų kaimynai, Matulaičio šventumas seniai būtų žinomas ne tik mums, bet ir plačiai už mūsų krašto ir visuomenės ribų. Lietuviai niekad negamino ir nedalino titulų. visi mūsų titulai — bajoras, grafas ir baronas — importuoti. Net ir masinio vartojimo prekė — ponas ir ponis — neišauginta lietuviškam rūtų daržely, bet irgi importuota. Vieninteliai iš senovės paveldėti lietuviški titulai yra vaidila ar kunigaikštis, bet pastarasis yra jau menkinamos formos, kaip berniukštis ar pagaištis.

(nukelta į 4 psl.)

(tragedija), turėjusi skaudžiausios įtakos mūsų tautos kelių šimtmečių gyvenimui, tai tasai nepaprastas ir mums toks fatališkas mūsų tautos pasivėlavimas trims keturiems šimtmečiams prisidėti prie krikščionybės ir, būtent, Vakarų krikščionybės. Tai buvo lygu pavėlavimui prisidėti prie tos Vakarų kultūros, kuriai lemta buvo per krikščionybę ir su ja, atgimus iš barbarų sunaikintos antikos, jau amžiams įsigalėti Europoje, o iš tenai paplisti ir po visą pasaulį visur, kad ir po ilgesnio ir atkaklesnio kai kur priešinimosi, pasigaunant viršų ant kitų, nors ir daug senesnių ir nemenkų kultūrų. Tasai mūsų pasivėlavimas buvo mums fatališkiausias, nes kaštavęs Lietuvai veltui sugaišintų žūtbutinėse kovose su kryžiuočių ordinu keliolikos (faktiškai — tik keleto — St. Y.) gentkarčių energiją, galybės dvasios turtų ir gyvenimišką galią¹.

2. Rusiškiosios kultūros įsigalėjimas

Viskas virto kitaip, kai Lietuva stojo į griežtą opoziciją krikščionių tautoms. Taip teutonų ordinais Vakarų Europos ir Romos akyse gavo pagrindą valdyti livoniškus ir prūsus. Prūsiskė ir livoniškė teutonų ordino šakos, besistengdamos susijungti, stūmė lietuvių nuo Baltijos ir slopino latvių ir prūsų vienybės su lietuviams mintį².

Taigi su ordiniais, o kartu, galima sakyti, ir su visa krikščioniškąja Europa besigrumdama, Lietuva turėjo išsižadėti giminingų tautų (prūsų ir latvių), pasitraukti nuo Baltijos jūros, susilpnėti politiškai ir dėl nuolatinių karų ir vienpusiškos karinės savokultūros negavo išplėtoti savo ūkio kultūros, prekybos ir švietimo. Tuo būdu „karai su visos Europos remiamu vokiečių ordinu iš tikro sutrukdė normalią Lietuvos gyvenimo raidą, sulaukė kūrybinį darbą, sutrukdė kultūros kilimą“³. Dėl to teisingai galima su Liudu Gira pasakyti, kad „pirmoji

Kita, nė kiek nemažesnė, blogybė, kilusi iš pavėlavimo priimti Vakarų krikščionybę, buvo per didelės Lietuvos valstybės išsiliejimas į rytus, jos Drang nach Osten, pradėtas Mindaugo laikais ir palaikomas iki Vytauto ir Kazimiero. Šitas per didelis pasinešimas į rytus logiškai plaukė iš pirmosios blogybės, būtent — ordino įsileidimo Lietuvos vakaruose ir šiaurėje. „Negaledami vokiečių išstumti iš Livonijos, jie pakreipė savo ekspansiją į rytus. Kaip tik tuo laiku, kai Livonijoje buvo pradėję lietuviams nesisekti, pastebimai jų pirmieji užkariavimai Rusijoje. Lietuva tuomet jau aiškiai pradeda orientuotis rytų linkme, kuria vėlesniais amžiais nelaimingai formavosi jos istorija“⁴. Iš tikrųjų, juk „Lietuva, kaip ir Lenkija, kovodama (su ordiniais) už savo egzistenciją, noromis nenoromis turėjo ieškoti išeities, veržtis į priešingą pusę — į Rytus, kur nebuvo tvarkos, o pakankamai žemės

ir turto. Tas veržimasis ypač sustiprėjo Algirdo ir Kęstučio laikais. Rytų politika išsilieja į trumpą, bet aiškų sūkį: visa Rusija turi Lietuvai priklausyti. Tai ne vien imperialistinės Lietuvos šūkis, tai gyvybės šūkis: reikėjo Rytų pagalbą atsispirti ne vien prieš grobuoniškus vokiečių ordino siekimus, bet ir prieš jo talkininkus — krikščioniškus Europos Vakarus“⁵.

Taigi, nepriėmusi krikšto anksčiau ir tuo būdu neužkirtusi kelio kryžiuočiams įsigalėti, o ginklu taip pat neįstengusi jų išvyti iš Pabaltijo, Lietuva, kompensavimo ir militarinių jėgų sustiprinimo reikalo vedama, turėjo pasinešti į rytus. Šitas pasinešimas į rytus Lietuvai kaip tikrai ir buvo ne mažiau tragiškas, kaip ir šimtmetinės kovos su kryžiuočiais. Jis visu svoriu nusivirdino Lietuvą į Rytus ir padarė tai, kad Rytų (gudų, rusų) kultūros įtaka ir Rytų politikos interesai nustelbė savosios kultūros gajumą ir vidaus politikos interesus.

Juo daugiau rusiškųjų žemių Lietuva užkariavo, tuo labiau savo valstybėje padidino rusų elementą ir jų įtaką — juo labiau ir savo individualybės išsižadėjo. Lietuviai, atsidūrę Rusijoje, bematant pasiduo davę šiosios kultūrai, imdavo vartoti jos kalbą, papročius, priimdavo jų religiją ir net visai surūdavo. Gudų rusų kalba, raštas ir literatūra paplito ne tik Lietuvos rytuose, bet ir pačiame centre. Dar daugiau, gudų kalba ir raštas, svetimi didesnei Lietuvos daliai, keletai amžių virto Lietuvos valstybine kalba ir raštu⁶. Vieninteliai raštingi Lietuvos teritorijoje žmonės iki XIV amžiaus pabaigos, vadinasi, iki krikščionybės priėmimo, buvo pravoslavų dvasininkai, kilimo gūdai ir rusai. Jie tad vedė kunigaikščių ir kitų Lietuvos valdininkų raštus, valdė jų raštines, gyveno jų dvaruose ir pilyse ir davė toną jų kultūriniam gyvenimui.

Nemažiau lietuvių „paveikė (ir) rusų valstybinė organizacija ir visuomeniniai santykiai. Lietuviai visai neliesdavo rastosios rusų kraštuose valstybinės ir socialinės santvarkos, todėl ji negalėjo nepaveikti ir pačios Lietuvos, — juo labiau, kad į rusiškuosius kraštus nusikeldavo dalis Lietuvos kunigaikščių ir bajorų, kurie prisigerdavo rusiškiosios kultūros. Iš tikro lietuviai pasiskolino iš rusų kai kurias valdymo formas, įsivedė buvusius rusiškuosius kraštuose urėdus. Iš rusų yra skolinai ir vietininkai (namiestnik), tėvūnai (tjun) ir kt.“⁷.

Savaime suprantama, kad didieji kunigaikščiai, pasilikdami užimtos rusų žemės, priimdami jų tikėjimą, savotišką valdymosi būdą, ne tik nevienijo Lietuvos valstybės, bet priešingai — ją skaldė ir silpnino. Į Rusijos plotus per daug išsiliejęsioje Lietuvos valstybėje buvo ir dar vienas dviejų didžiosios kunigaikštystės dalių — tikrosios Lietuvos ir užkariautų rytų žemių — nevienijęs veiksnys — tai tikybinis skirtumas. Tas skirtumas gal nebūtų buvęs tiek pavojingas, jeigu juo nebūtų stengusis pasinaudoti Maskva Lietuvai pavojingais momentais. O Maskvos galybė kaip tikrai pradėjo kilti Algirdo-Kęstučio viešpatavimo laikais. „Tuo pat metu, kai rodėsi, jog Lietuvai plėstis į Rytus visados bus galima, ir Algirdas su Kęstutiu jau bandė sugniuždinti rusų pasaulį — Maskva tampa rusų gaivalo ir jų žemių centras. Tojo centro reikšmė ir autoritetas ima kilti, kai čia persikelia (1360) ir stačiatikių galva. Nuo to laiko Maskva lieka ne tik pasauliniu, bet ir religiniu centru visoms rusų žemėms“⁸. Kaip tik dėl to Lietuvos reikalai rytuose dar labiau turėjo susikomplicuoti. Iškilusi Maskvos galybė anksčiau ar vėliau Lietuvą turėjo išstumti iš rusiškųjų žemių.

(Bus daugiau)

¹ A. Alekna, Katalikų Bažnyčia Lietuvoje, 15 psl.

² A. Šapoka (red.), Lietuvos Istorija, 151 psl.

³ Liudas Gira, Spaudos draudimo ir atgavimo reikšmė mūsų kultūrinei pažangai, Kaunas 1929, 1 psl.

⁴ J. Stakauskas, Lietuva ir Vakarų Europa, 30 psl.

⁵ P. Šležas, Jogaila, 1935 m., 90 psl.

⁶ Plg. Vac. Biržiška, Lietuvių knygos augimo etapai, Kaunas 1930, 4 psl.

⁷ A. Šapoka (red.), Lietuvos Istorija, 155 psl.

⁸ P. Šležas, Jogaila, 90 psl.

I TREČIĄ LITERATŪROS VAKARŲ DEŠIMTMETĮ

Los Angeles lietuvių fronto bičiuliai gruodžio 6 su svečiu poetu iš Chicagos Kaziu Bradūnu pradėjo trečią literatūros vakarų tradicijos dešimtmetį. Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūrio pirmininkas Vytautas Vidugiris, informuodamas apie būsimą literatūros vakarą, per lietuvišką radijo valandėlę kalbėjo:

“Rašytojas skaitytojui ar klausytojui atneša literatūrinį žodį. Balsu ar raštu pateiktas žodis yra pasaulio Tverėjo didžiausia dovana žmogui... Žodis yra daugiau negu komunikacijos priemonė. Žodis gali džiuginti, pakelti dvasią, suteikti drąsos, pateikti išmintį, o taip pat sužeisti, įskaudinti... Rašytojų ir poetų žodis kaip balzamas gydo dvasios žaizdas, kaip lietus žolę prikelia tautas, kariams suteikia drąsos, nuskriaustiesiems paguodos. Ir lietuvių tautinę sąmonę caristinės Rusijos okupacijoje pažadino tada dar neukultuotas lietuviškas žodis.

Poetas Kazys Bradūnas atneša mums savo kūrybinį žodį. Bradūnas yra didelis poetas, ir jo žodis nesunyks, kol bus gyva lietuvių tauta”, kalbėjo Vytautas Vidugiris.

Susidomėjimas literatūros vakarų buvo neeilinis — literatūros mylėtojai ir Bradūno poezijos gerbėjai pripildė Šv. Kazimiero parapijos didžiąją salę.

Organizatorių vardu įžanginį žodį tarė Vytautas Vidugiris, o apie Bradūno poeziją kalbėjo poetas ir literatūros kritikas Pranas Visvydas. Jam Bradūno poezija “paprasčiausia, suprantama, jausminga”. “Aiškioje frazėje poetas sugeba įskelti paslapties kibirkštį”. Anot Visvydo, iš visų žemininkų Bradūno poezija pati žemiškiausia. Ji skelbia apčiuopiamą, paprastą ištikimybę žemei. Bradūno poetika ir gyvastingas žodis darą įtaką net Lietuvos poetams.

Šiltai auditorijos sutiktas poetas Kazys Bradūnas, kaip reklaminiuose lapeliuose buvo skelbiama, savo kūrybos skaitymą palydėjo kai kurių eilėraščių genezė, temą ir struktūrą liečiančiais komentarais. Iš tikro, tie

Angelė Nelsienė, LB Vakarų (Los Angeles) apygardos pirmininkė, su televizijos ir radijo politiniu komentatoriumi Bruce Herschen-son.

komentarai gal buvo ne tiek skaitomų eilėraščių palydovu, kiek vadovu. Jis pasakojo apie atostogų metu ūkio darbus savo tėvų ūkyje “nuo saulėtekio iki suteimų”. “Aš pats neatsiplėšiau nuo ūkio darbų”, ir tada jau jo eilėraščiai pradėjo darytis žemininkiški. Jis skaitė savo kūrybos pavyzdžius, pradedant pirmaisiais eilėraščių rinkiniais, išleistais dar Lietuvoje, ir toliau vedė klausytojus vingiuotu savo kūrybos keliu jau per svetimus kraštus, bet visada jausdamas lietuvišką žemę po savo kojomis. Vietomis jo komentaruose buvo tiek literatūrinio polėkio, kad klausytojui pradingdavo riba tarp komentaro ir eilėraščių.

Kaip organizatoriaus buvo pažadėjęs, papasakojo rimtą bei linksmą istoriją, netgi paskaitė porą Balį Pavabalį primenančių šaipokiškių eilėraščių. Vienas gan charakteringas epizodas, iš jo literatūrinio gyvenimo nuotykių siekia dar nepriklausomos Lietuvos laikus. Papasakojo apie savo ūkio darbus, jis tada negalėjęs suprasti “tų rašytojų, kaip Salomėja Neris, Petras Cvirka, Antanas Venclova, Jonas Šimkus ir

kiti, kurie dėjos darbo žmonių gynėjai, jų tribunai, proletarai, bet vasarą, kada, sakoma, ir akmuo kruta, jie, dar studentais būdami, jau galėjo pasivartyti Palangos smėlyje arba net turistauti užsieniuose”. Bet kas dar įdomiau, kad vienas iš besivartančiųjų smėlyje apie jo “Naujojoje Romuvoje” paskelbtą eilėraščių ciklą “Prie alsuojančios žemės” parašęs: “Tas vyrukas su švariais batukais, niekada ant arimų neužlipęs, nori aprašyti ūkininkų darbus”.

Nežinau, ar tokių komiškų įvykių dabartiniame mūsų literatūriname gyvenime, bet visuomeniniame, — tai pilna: piršto savo gyvenime prie visuomeniškų darbų nepridėjęs individas labai dažnai dedasi išmintingiausiu visuomeninio gyvenimo vertintoju, kritiku ir mokytoju.

Antroje vakaro dalyje poetas skaitė eilėraščius iš spaudai paruošto rinkinio “Krikšto vanduo Joninių naktį”. Apie tą rinkinį, perskaitęs jį rankraštyje, Pranas Visvydas išsireiškė, kad “visa savo jusena poetas linksta prie krikščionybės atnešto gėrio”. Krikščionybės dėka mes tapome Vakarų Europos kultūros dalininkai. Tačiau per krikščioniškuosius šimtmečius, kad ir tolydžiai silpnėdamas, lydėjo mus ir pagoniškosios Lietuvos palikimas.

Los Angeles lietuvių publika Bradūno rečitalį sekė su dideliu dėmesiu. (Apskritai literatūros vakarus lanką losangeliečiai rašytojams yra dėmesingi). Baigus rečitalį, svečią poetą pagerbė atsisojimu. Tą momentą buvo galima prisiminti amerikiečių poeto Walt Whitman žodžius: “The proof of a poet is that his country absorbs him as affectionately as he has absorbed it”.

Pertraukus metu, dalyviai išgrabstė Bradūno poezijos knygas, kurių deja tebuvo apie 40. Vakarų programą užbaigė Algis Raulinaitis, LF bičiulių Tarybos prezidento pirmininkas. Jis kalbėjo:

“Pasibaigė 21-sis literatūros vakaras. Dvidešimt vieneri metai, — tai perėjimas iš dar nesubrendusių į pilnamečius ir pilnateisius. Nesuklysiu pasakydamas, kad Lietuvių Fronto bičiulių rengiami literatūros vakarai tikrai yra subrendę ir užsitarnavę rimto dėmesio... Ypatinai yra džiugu savo tarpe po daugelio metų vėl matyti, o dar labiau girdėti, mielą Suvalkijos lygumų sūnų, žodžio menininką poetą Kazį Bradūną. Jau nebe pirmą kartą sidabrinė, kamanom pažabojęs poezijos žirgą. Morenų ugnimi kelią pasišviesdamas, Pėdas arimuose palikdamas, atvyksta jis pas mus. Ne Svetimos duonos išekodamas, ne Marą nešdamas, bet Vilniaus varpais skambindamas, Sonatas ir fugas grodamas...”

Pacitavęs dvieilį iš “Alkanos kelonės”

Vanduo išbėga, žodis lieka
Kaip auksas lyrikos delse

Raulinaitis susirinkusiųjų vardu padėkojo poetui Bradūnui už lyrikos delse likusį auksą, kuris savo žibėjimu skaidrins mūsų dienas.

Šitokiomis nuotakomis Los Angeles LF bičiuliai pradėjo literatūros vakarų trečią dekadą.

J. K.

TRUMPAI

Saulius Tomas Kondrotas, iš Lietuvos prieš kelias savaites pasitraukęs rašytojas, atvyksta į Los Angeles ir sausio 31 — vasario 1 dalyvaus politinių studijų programoje. Skaitys paskaitą “Kodėl pasitraukiau iš Lietuvos” ir dalyvaus diskusijose. Studijose dalyvaus ir paskaitas skaitys Ingrida Dublinė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė (iš

Clevelando) ir Gintė Damušytė, Lietuvių Informacijos Centro direktorė (iš New Yorko).

Jaunesni ir vyresni vietos visuomenininkai kai kurias problemas svarstys simpoziumų forma.

Studijas organizuoja LB Vakarų apygardos, Jaunimo sąjungos L.A. sk. ir LF bičiulių L.A. sambūrio valdybos ir Baltų Laisvės lygos lietuvių sekcija. Programą koordinuoja Vytautas Vidugiris, Lietuvių Fronto bičiulių Los Angeles sambūrio pirmininkas.

Kun. dr. Algirdas Olšauskas, Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos klebonas, yra sunkiai susirgęs. Šv. Vincento ligoninėje padaryta vidurių operacija. Klebono pareigas eina buvęs klebonas prel. Jonas Kučingis. Operacija pavyko ir ligonis greitai stiprėja.

Lietuvių Bendruomenės Las Vegas apylinkė galutinai susiorganizavo ir įsijungė į LB Vakarų apygardos šeimą. Prie apylinkės priklausio 36 solidarumo mokestį sumokėję Las Vegas lietuviai ir lietuviškos kilmės šeimų nariai.

LB Vakarų (Los Angeles) apygardos valdybos posėdyje sausio 8 nutarta: organizuoti poeto Bernardo Brazdžionio akademiją su komp. Broniaus Budriūno kantatos Brazdžionio žodžiams “Per pasaulį keliauja žmogus” pastatymu, pianisto Andriaus Kuprevičiaus koncertą, talkinti LB Las Vegas apylinkės tarptautinio festivalio programai, plačios apimties 600 metų krikščionybės Lietuvon įvedimo minėjimą, atgaivinti Lietuvių dienos organizavimą, dalyvauti politinių studijų programoje. Apygardos veiklai energingai vadovauja valdybos pirmininkė Angelė Nelsienė.

Baltų Laisvės lyga Los Angeles Ambasador viešbutyje kovo 21 ruošia VI Žmogaus teisių konferenciją. Pakviesti ir tikimasi kad dalyvaus žymūs politikai iš Amerikos ir Europos. Iš lietuvių pakviesti Algimantas Gečys, JAV LB Krašto valdybos pirm., dr. Kazys Bobelis, Vliko valdybos pirm., ir gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija Los Angeles, Calif., kovo 8 iškilmingai paminės Šv. Kazimiero parapijos globėjo šventę ir ta proga visą kovo mėnesį skelbia piniginių vaju paremti krikščionybės Lietuvoje 600 metų sukaktį paminėti. Lapkričio mėnesį bus šio jubilėjaus minėjimas Los Angeles Šv. Vibi-janos katedroje, dalyvaujant Los Angeles arkivyskupui Roger Mohony.

Prel. Jono A. Kučingio, ilgamečio Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebono, dabar klebono emerito, kunigystės 50 metų jubiliejus bus minimas gegužės 31.

Kun. Jonas Duoba, marijonas iš Chicagos, šiais metais vadovaus gavėnijos rekolekcijoms baldandžio 9 - 12.

Leonardo Valiuko laišką gruodžio 16 paskelbė “Los Angeles Herald-Examiner” dienraštis, kuriuo jis reaguoja į žurnalisto William F. Buckley tame pačiame dienraštyje paskelbtą straipsnį, smerkiantį Teisingumo departamentu bendradarbiavimą su sovietų KGB. Valiukas cituoja Solženicyno teigimą, kad patys KGB agentai giriasi galbūt kam sudaryti bylą. “Ačiū Dievui, kad dar yra inteligentiškų ir drąsių žurnalistų ir valdžios pareigūnų, kaip Buckley, Buchanan ir kiti, kurie teisingai informuoja Amerikos visuomenę”, “The Awful Truth” užvardytą laišką baigia Leonardas Valiukas. — L.Ž.K.

Paskaitę Darbininką, ir žinosi—
Kas ir kur, ir kaip nutinka!

Po literatūros vakaro Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje iš k. Juozas Kojelis — literatūros vakarų pradininkas, Janina Čekanauskienė, poetas Kazys Bradūnas, Algis Raulinaitis — LFB Tarybos prezidento pirmininkas, Vytautas Čekanauskas — gen. Lietuvos konsulas, Vytautas Vidugiris — LFB Los Angeles skyriaus pirmininkas Nuotr. Vlado Gilio

Dalis publikos literatūros vakare. Nuotr. Vlado Gilio

LITHUANIA 700 YEARS

(IN ENGLISH, 458 PAGES)

Parašyta J. Puzino, A. Geručio, J. Jakšto, A. Budreckio ir St. Lozoraičio. Įvadas R. Sealey. Šešta laida, puošniai išleista. Puiki dovana kitataučiam ir lietuviui, naudojantiems tik anglų kalbą. Platina: Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau “Lithuania 700 Years” už 18 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LITHUANIAN COOKERY

In English, 316 pages.

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau “Lithuanian Cookery” už 10 dol. Persiuntimas — postage 1 dol.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

LIETUVIŠKOS KASETĖS

ESTRADINĖ-ŠOKIŲ MUZIKA

1. Gervės skrenda — įvairūs orkestrai ir dainininkai
2. Raganėlių puota — instrumentalinis ir vokalinis ansamblis Nerija.
3. Volungėlė — įvairūs orkestrai ir dainininkai.
4. Nakties muzika — įvairūs orkestrai ir dainininkai
5. Myliu — įvairūs orkestrai ir dainininkai
6. Už viską švelniau — įvairūs orkestrai ir dainininkai
7. Paklydo ramunė — įvairūs orkestrai ir dainininkai
8. Balti baldandžiai — įvairūs orkestrai ir dainininkai
9. Vilniui — įvairūs orkestrai ir dainininkai
10. Su tavim kartu — įvairūs orkestrai ir dainininkai
11. Gimtines aidai — B. Gorbulsio dainos su orkestru ir dainininkais
12. Brangiausias žodis — Raudonikio dainos su orkestru ir dainininkais
13. Dar širdyje ne sutema — įvairūs orkestrai ir dainininkai
14. Dainuok ir šok — dainuoja J. Nakutavičius su Dana Striugaite.
15. Ir vėl žydi gėlės — dainuoja Juozas Nakutavičius, naujai išleista kasetė
16. Armonika — kaimo kapela su dainininkais
17. Mūsų kaimo gegužinė — kaimo kapela su dainininkais

18. Tūkstantis žingsnelių — kaimo muzika, dainuoja E. Kuodis su Girijotu
 19. Vyrų ir moterų oktetai — iš okupuotos Lietuvos
 20. Šventieji vakarai — Dainų ir šokių ansamblis Lietuva
 21. Chorai I — įvairūs chorai iš okupuotos Lietuvos
 22. Chorai II — įvairūs chorai iš okupuotos Lietuvos
 23. Ažuoliukas — žymusis berniukų choras iš okupuotos Lietuvos
- Šios visos kasetės yra 60 minučių ilgio. Vienos kasetės kaina — 10 dol. su persiuntimu.
1. Virgilijus Noreika — dainuoja liaudies, estradines dainas ir operų arijas.
 2. Aliukų broliai 1983 — viena iš populiariausių grupių okupuotoje Lietuvoje.
 3. Aliukų broliai 1984 — viena iš populiariausių grupių okupuotoje Lietuvoje.
- Šios trys kasetės yra 90 minučių ilgio. Vienos kasetės kaina — 15 dol. su persiuntimu.
- Užsakant kasetes, čekius rašyti Lyra Record, Inc., 236 Normandy Rd., Massapequa, N.Y. 11758. Telefonas 516 795 - 7930, skambinti vakarais.
- Taip pat galima gauti visokių šokių muzikos kasetių, tik instrumentinės, bei įdainavimo. suinteresuoti prašom rašyti nurodytu adresu ir prašykite ir kasetių sąrašo.

60 METŲ TARP ŽVAKĖS IR ŽVAIGŽDĖS

(atkelta iš 3 psl.)

Nenorom mes daliname ir šventųjų titulus. Tai yra mūsų išdidumo ir kuklumo paradoksas. Mes išdidžiai pasirenkam šviesaus gyvenimo pavyzdžius patys, neieškodami niekieno nurodymų, ir kukliai uždarome juos savo širdyje, niekam neatskleisdami savo pasirinkimo paslapties. Jei būtume labiau ekstravertiški, skelbtume aplinkai savo susižavėjimą Kražių kankiniais, knygnešių didvyriais, Pažaislio ir Mariampolės vienuolynuose liepsnojusiais tylos aukos žiburėliais, lietuvių šventųjų sąrašas būtų daug ilgesnis, ir, neabejoju, jame rastume ir Sibiro kankinių vardų. Garsesnis mums būtų tada ir Matulaičio šventumas, ryškesnis jo kvietimas: “Mylėti Dievą ir Bažnyčią, mylėti artimą ir tėvynę — tebūna tavo kiekvienos dienos meilė, sparnai kilti į dorovę...”

Matulaičio paskelbimas palaimintuoju turėtų būti mums paskatinimas kasdien prisiminti šį jo kvietimą, skambantį Kristaus atsakymu, kad didžiausi įstatymai yra mylėti savo Kūrėją visa siela ir artimą, kaip save patį. Tai pasiekama tik kiekvienos dienos pastangomis kilti į dorovę. Savo gyvenime turime tokią daugybę pasirinkimų, kaip ieškoti žemiškos sėkmės ir laimės

iliuzijos, kad vien tik apsispręsti, kuriuo keliu skubėti į sudėtingą džiaugsmą, reikia beveik visos mūsų energijos ir galios, o kiek dar jos sunaudotume, — jei turėtume — bėgdami į asmeninį laimėjimą? Iš kur šioje skubėjimo įtampoje imti laiko ir galimybių mylėti artimą taip, kaip save? Tačiau Matulaitis mus padrąsina: “Kad žmogui tik savo jėgomis viskas prisieitu daryti, žinoma, būtų ko nusiminti, nes esame silpni. Bet Dievas mūsų gelbėtojas ir galybė, su jo pagalba viską galime.” Taip, esame persilpni mylėti artimą, taip kaip save. Jei nelieka jėgų mylėti artimą, kaip save, pasistenkime sumažinti meilę sau, kol ji priylgs mūsų artimo meilei. tada įvykdysim Dievo įsakymą.

Minėdami šią jubiliejinę arkivyskupo Matulaičio mirties sukaktį, prisiminkime jo paraginimą: “Į visų mūsų darbų ir sumanymų pamatą reikia visados mūsų pačių gyvenimo šventumas tiesi, tik tada turės ant ko mūsų darbai tvirtai stovėti.” Tai yra žodžiai, kurie pasako, kad nors šventumas yra tik retai gimstančių didvyrių savybė, apie kurią nedera mum net ir svajoti, tačiau visada žavėkimės šventumu ir jo ilgėkimės. Tai bus geriausia pagalba arkivyskupui, kurio mirties metinės minime ir paskelbimo palaimintuoju laukiame.

Č. Masaitis

RAŠYTOJA ŽEMAITĖ PARODOJE PRAVIRKO

80 metų nuo pirmosios lietuvių dailės parodos (2)

Parodos rengėjai "Vilniaus žinių" dienraštyje išspausdino kvietimą dalyvauti pirmoje lietuvių dailininkų parodoje. A. Žmuidzinavičius tose "Lietuvių žiniuose" 1906 spalio 20 rašė straipsnį "Pirmoji lietuvių dailininkų artistiška paroda".

Kvietimas tikrai palietė meną bestudijuojančius, jau baigusius ir šiaip menu besidominčius. Jie rašė laiškus rengimo komitetui ir tuoj siuntė savo darbus į Vilnių. Laiškus rašė taip, kaip mokėjo. Vieni nemokėjo lietuviškai, bet pasijuto esą lietuviai, tai ir rašė lenkiškai. Kiti lietuviškus žodžius maišė su lenkiškais. Maža jų dalis rašė lietuviškai, bet visi išreiškė tą patį norą dalyvauti lietuvių dailės parodoje, būti lietuviams, savo kūryba prisidėti prie tautos kultūros augimo.

Tuo metu dar nebuvo taip ryškiai apibrėžta lietuvių sąvoka. Daug kas studijavo Varšuvoje, Krokuvoje, kalbėjo lenkiškai ir negalvojo, kas jie tokie. Dabar pajuto, kad ir jie yra lietuviai, lietuviškos kilmės, tai ir prisidėjo prie parodos.

Organizuojamas tautodailės skyrius

Parodos rengėjai tada neturėjo kokių ypatingų meninių tikslų, neskelbė kokių naujų meno idėjų, neturėjo nei kokios bendros programos. Juos jungė tik bendras troškimas dalyvauti lietuvių dailės parodoje!

Paroda turėjo pademonstruoti lietuvių kūrėjų, bet tą meną kūrė ir lietuvių liaudies. Tuo metu jau buvo daug kalbama, kad lietuvių liaudies menas yra tikrasis kūrybos šaltinis visiems dailininkams, rašytojams, muzikams. Liaudies menas yra visko pagrindas. Apie tai gražiai rašė M. K. Čiurlionis. Taip parodos rengėjai apsisprendė parodoje suorganizuoti didelį liaudies meno skyrių.

Lietuvoje ir anksčiau buvo suorganizuotos ūkio ir pramonės parodos, kur dalyvavo ir lietuviai liaudies menininkai ir savo audiniai, drožiniai. Pavyzdžiui, 1905 gegužės mėnesį buvo paroda Panevėžyje, kur buvo ir tautodailės skyrius; 1906 rugsėjo mėnesį Jurbarko, 1891 Vilniuje buvo ūkio paroda. Tose parodose lietuviški audiniai, drožiniai turėjo didelį pasisekimą.

Daug liaudies meno eksponatų surinko lietuviai mokytojai ir šiaip inteligentai, gi Petras Rimša Suvalkijoje sekmadieniais važinėdavo po miestelius ir stebėdavo merginų drabužius. Taip surado jis brangių ir retų eksponatų.

Viską siunčia į Vilnių
Lietuviai dailininkai iš įvai-

riausių Rusijos imperijos ir iš Europos vietų savo darbus siuntė į Vilnių. Kiti darbai net pasivėlino, atėjo jau tada, kai buvo išspausdintas parodos katalogas, o kiti dar vėliau, — kai vyko pati paroda.

Taip parodoje dalyvavo 23 dailininkai su 213 kūrinių. Liaudies meno skyriuje buvo 68 asmenys su 448 eksponatais.

Parodos dalyviai

Pirmoje parodoje dominavo pats vyriausias rengėjas A. Žmuidzinavičius. Jis tuo metu studijavo Paryžiuje ir specialiai buvo atvykęs į Vilnių, kad čia surengtų minėtą parodą. Jis išstatė daugiausia paveikslų. Toliau dalyvavo šie dailininkai: M. K. Čiurlionis, K. Stabrauskas, K. Vitkauskas, ir V. Žičkauskas — abu iš Rostovo prie Dono, A. Jaroševičius iš Kazanės, P. Kalpokas iš Miuncheno, J. Zikaras iš Peterburgo, K. Šklėrius iš Liepojos, J. Danauskas, bažnyčių dekoratorius, iš Ramygalos ir Petras Rimša, tuo metu skulptūrą studijavęs Krokuvoje ir specialiai atvykęs į Vilnių, kad čia aktyviai prisidėtų prie parodos rengimo.

Ką sako jų pavardės?

Iš srašto matome, kad kiti dailininkai yra visai nežinomi. Gerai mum žinomi yra: A. Žmuidzinavičius, M. K. Čiurlionis, P. Kalpokas, K. Šklėrius, J. Zikaras, P. Rimša.

Parodoje dominavo A. Žmuidzinavičius. Tai buvo daugiausia

įvairūs Paryžiaus miesto etiudai, studijiniai darbai, bet buvo ir Lietuvos peizažų, bulvakasis, lauko darbai.

Populiariausias parodos paveikslas

Vienas A. Žmuidzinavičiaus paveikslas "Per kiaurą naktį" susilaukė didelio populiarumo. Apie jį buvo daug kalbėta, daug parašyta.

Paveiksle vaizduojamas prie stalo rašas žmogus. Dega žibalinė lempa, jo veido linija kažką sako, verčia susikaupti. Tie veido bruožai primena lyg Vincą Kudirką, lyg Povilą Višinskį.

Rašytoja Žemaitė apie šį paveikslą rašė: "Nutirpau visa skausmu, negalėjau sulaukyti ašarų".

Kodėl taip parašė Žemaitė?

Žemaitė draugavo su Povilu Višinskiu (1875.VI.15 - 1906.IV.26). Višinskis ją išvedė į lietuvių literatūrą, iš kaimietės padarė žinomą rašytoją. Višinskis ir vėliau jai buvo artimas bičiulis. Višinskis jaunas susirgo ir mirė, kai buvo pradėta organizuoti pirmoji paroda. Jis mirė Berlyne, palaidotas Vilniuje. Visa tai ir susidėjo — bičiulio mirtis, praeitis pasivaizdavo Žemaitėi, atsistojus prieš šį paveikslą. Ir ji pravirko.

Šis garsus pirmosios parodos paveikslas dabar yra New Yorke ir tikrai jis bus išstatytas šioje 14-toje dailės parodoje, kuri kaip tik rengiama pirmą parodą prisiminti ir Lietuvos nepriklausomybei pagerbti. (p.j.)
(Bus daugiau)

Baltimorės mišrus kvartetas "Aidas". Sėdi iš k.: E. Dulienė, vadovė M. Krasauskienė, J. Brasauskienė. Stovi iš k. V. Dulyš, J. Kučiauskas.

BALTIMORE, MD.

Sekmadienio popietė su Baltimorės "Aidu"

1986 spalio 19 baltimoriečiai skubėjo į Lietuvių Namų Herbu kambarį pasiklausti "Aido" kvarteto. Lygiai 4 val. popiet sekdamis savo vadovę Mariją Krasauskienę prie piano atėjo kvarteto dalyviai: Janė Brasauskienė, Elaine ir Vytas Duliai ir Igoris Kučinskas.

Pradžioje padainavo 7 liaudies dainas: liaudies dainą — Palankę, A. Brazinsko — Nemunėli, N. Lubboff — Vievėsys, M. Kymanto — Ir pražydo linai, K. Navicko — Devynbalsė, T. Makačinio — Čia mano tėvynė ir liaudies dainą — Motinė, kurią skyrė Dulių šeimos abiem mamytėms, mirusiom šiais metais.

Po pertraukos moterys padainavo M. Petrausko — Geismai ir svajonės, o vyrai — J. Žilevičiaus — Vaikščiojau. Po to kvartetas dainavo: J. Zdaniaus — Ramunėlė, A. Raudonikio — Lauksiu tavęs ateinant, I. Kosmos — Rudens lapai, A. Raudonikio — Mylėk ir lauk ir pabaigai — Batukai.

Publikai labai plojant pakartotas A. Raudonikio — Mylėk ir lauk.

Koncertas visiems patiko. Iš klausytojų teko girdėti labai šiltų atsiliepimų apie šį vienetą. Vadovė ir dainininkai buvo apdovanojami gėlemis, kurias parūpino Balys Brasauskas.

Po koncerto buvo vaišinamasi kava, sumuštiniais ir kitais skanėstais. Visiem linksmam leidžiant laiką vėl prie piano susirinko ketvertukas su savo vadove — akomponiatore ir paprašė kartu su jais padainuoti visiems gerai žinomas liaudies dainas. Ant kiekvieno stalo buvo padėtos dainos su gaidomis. Vytui Diliui vadovaujant sudainuota nemažai dainų. Dainavo visi — jauni ir seni. Tai buvo pirmas atvejis Baltimorėje, kad klausytojai kartu su programos atlikėjais užbaigė malonią sekmadienio popietę.

Kvartetas lapkričio pradžioje minės savo trijų metų sukaktį. Repertuare turi 40 dainų su viršum. Be pasirodymų Baltimorėje yra dainavę Philadelphia, Clevelande, Bostone ir Lietuvių dienose Rocky Glen Parke, Pa.

I.K.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Sydnėje gruodžio 26 - 31 dienomis vyko Australijos lietuvių dienos. Tai pagrindinis šio krašto lietuvių renginys, ruošiamas kas dveji metai. Jame dalyvauja pagrindinės Australijos lietuvių organizacijos, chorai, šokių grupės, sporto vienetai, teatrai, menininkai.

Svarbiausias renginys Australijos lietuvių dienose yra Dainų Šventė, kurioje 1986 metais pasirodė jungtiniai vyrų ir moterų chorai iš Adelaidės, Melbourneo ir Sydnėjaus.

Tautinių šokių šventėje dalyvavo daugiau kaip 200 įvairaus amžiaus šokėjų iš visų lietuviškų Australijos telkinių.

Australijos lietuviškasis jaunimas pasirodė jaunimo koncerte. Literatūrinėje popietėje savo kūrybą skaitė Adelaidėje, Sydnėje ir Melbourne gyvenę rašytojai bei literatai.

Australijos lietuvių dienose dalyvavo ir iš užsienio atvykę

svečiai, jų tarpe iš Clevelando, atvykusios seserys Bankaitytės, kurios surengė atskirą kanklių koncertą.

Australijos lietuvių dienų metu vyko taip pat pagrindinių organizacijų suvažiavimai: Australijos lietuvių jaunimo sąjungos Australijos lietuvių katalikų federacijos, Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos.

Krašto tarybos suvažiavime paskaitą skaitė iš Chicago atvykęs "Pasaulio Lietuvio" žurnalo redaktorius Bronius Nainys.

Australijos lietuvių dienų metu Bankstown Civic Centro galerijoje vyko Australijos lietu-

vių dailininkų ir lietuviškosios tautodailės paroda. Visą savaitę vyko sporto šventė, dalyvaujant sporto klubams iš visų Australijos lietuviškų centrų.

— Lietuvių Tautodailės Instituto Chicago skyrius įsteigė tautodailės archyvą, kuriame bus kaupiama įvairi tautodailė liečianti medžiaga.

— Berisso mieste, Argentinoje, "Mindaugo" draugijos šokių ansamblis šventė 14-ros metų gyvavimo sukaktį, o Mindaugo draugijos pensininkai turėjo savo metinę tradicinę šventę.

KELIONĖ Į ROMĄ IR ITALIJĄ

DALYVAUTI LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJAUS IR
ARKIVYSKUPO JURGIO MATULAIČIO BEATIFIKACIJOS IŠKILMĖSE
BIRŽELIO 17 D. - LIEPOS 1 D., 1987 M.

15 DIENŲ KELIONĖ - PIRMOS KLASĖS VIEŠBUČIAI - KAINA \$1600

Skrendame "Alitalia" iš Bostono arba iš New Yorko į Milaną.
Grįžtame iš Romos į Bostoną arba į New Yorką.

Aplankome Milaną, Como ežerą* (*nakvojame dvi naktis), Lugano (Šveicarija), Veroną, Veneciją, Paduą, Florenciją, Assisi, Sorrento, Capri Salą, Pompelį, ir Romą, kur nakvojame 5 naktis ir dalyvaujame Jubiliejaus ir Beatifikacijos iškilmėse.

Kelionę organizuoja žemiau minėti Kunigų Vienybės nariai. Del platesnės informacijos skambinti arba rašyti:

REV. ALBERT KONTAUTAS
(Tel. (617) 268-0353)

ST. PETER CHURCH
50 ORTON-MAROTTA WAY
SOUTH BOSTON, MA 02127

REV. FRANCIS KARVELIS
(T. (203) 754 - 1557)
ST. JOSEPH RECTORY
46 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CT 06708

REV. ALBERT KARALIS
(T. (203) 624 - 8085)

ST. CASIMIR RECTORY
339 GREEN STREET
NEW HAVEN, CT 06511

REV. JOHN RIKTERAITIS
(T. (203) 224 - 0341)
ST. ANDREW CHURCH
396 CHURCH STREET
P.O. BOX 515
NEW BRITAIN, CT 06050

AIDŲ 1986 METŲ PASKUTINIS NUMERIS

Praėjusių metų Aidų paskutinis numeris kiek lėtesniais žingsniais išeina į pasaulį. Jis jau atspausdintas, rišamas ir tuoj bus išsiųstas prenumeratoriams.

Šiame Aidų numeryje Vytautas Volertas įžanginiame straipsnyje paliečia Lietuvos krikšto bei mūsų lenkinimo problemą ir prieina išvadą, kad dėl lietuvių diduomenės sulenkėjimo ne krikštas kaltas, bet ji pati. Senosios Lietuvos kilmingieji labiau buvo susirūpinę savo turtais bei privilegijomis, kaip gimtąja kalba ir liaudies švietimu. Jeigu būtų norėję, jie lengvai būtų sustabdę lenkų dvasininkų žymiai vėliau po krikšto brukamą lenkystę. Aktualia yra ir kun. V. Cukuro straipsnio tema apie vadinamąją Išlaisvinimo teologiją, sukėlusią daug ginčų bažnyčioje.

Atsižvelgiant į ekumeninį sąjūdį po Vatikano II susirinkimo, spausdinamas ir kun. prof. A. Rubšio straipsnis apie islamą ir jo vaidmenį pasaulyje. Literatūrinį įnašą pateikia Kazys Bradūnas eilėraščių pluoštu apie Lietuvos krikštą ir Jurgis Jankus ilgoku pasakojimu iš dabarties jaunimo gyvenimo.

Be straipsnių, yra gana plati apžvalginė dalis, liečianti mokslo, meno ir visuomeninio gyvenimo įvykius, ir taip pat knygų recenzijų skyrius.

Šis numeris turi 76 psl., iliustruotas lietuvių dailininkų, labiausiai a.a. Romo Viesulo darbų nuotraukomis.

Aidų metinė prenumerata 20 dol. Adresas: Aidai, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

— Sesuo Ona Mikailaitė prieš Kalėdas lankėsi Romoje norėdama arčiau susipažinti su GDT Jurgio Matulaičio raštais. Ji ruošia spaudai knygą "Matulaičio užrašai". Sausio 25 Putname kalbės tema "Ką paliko Ark. Matulaitis šių laikų gyvenimui". Ji taip pat ruošia skaidrų montažą iš jo gyvenimo, kurį parodys Matulaičio dieną Putname. Kviečiami visi, kurie gali dalyvauti.

— Šv. Kazimiero seserų vienuolija uoliai renka motinos Marijos Kaupaitės, vienuolijos įkūrėjos, gyvenimo faktus, raštus, atsiminimus, kurie ją pažino. Kard. J. Bernardin paskyrė ses. Marilyn Kuzminskaitę postulatorę, kuri kaip tik turi vesti šią palaimintąją paskelbimo bylą Chicago arkivyskupijoje, kol byla bus perkelta į Romą. Vienuolija išleido specialų biuletenį, kuriame duoda atsiminimų Motinos Marijos giminių — Katarinos Antanaitytės-Cibulskienės ir Angelės Cibulskytės-Jones.

— Putnam, Conn., lietuvių seselių vienuolyno sausio 25, sekmadienį, bus paminėta Dievo Tarno arkivyskupo Jurgio Matulaičio mirties 60 metų sukaktis. Programa pradėdama 10 val. ryto skaidrų montažą. Po to mišios, pietūs, paskaita, Kryžiaus keliai.

— Skulptorius Antanas Mončys ir dailininkas Pranas Gailius rengia savo darbų parodą Paryžiuje vasario 7 - 8 ir 14 - 15 dienomis nuo 4 iki 8 val. popiet. 23 des Fosses St., Facgues. Paroda pavadinta "Deux Lithuaniens de l'ecole de Paris".

— Kun. dr. Feliks Gurecko, Lietuvos Dukterų draugijos steigėjas, mirties dešimtmėčio mišios ir minėjimas įvyks vasario 8 Chicago Jaunimo Centro mažojoje salėje.

— Brazilijos ilgametis LB pirmininkas Jonas Tatarūnas dėl sveikatos pasitraukė iš pirmininko pareigų. Iki pabaigos šios kadencijos pareigas perėmė vicepirmininkas Vytautas Bacevičius.

— JAV Lietuvių Jaunimo sąjungos išrinkta nauja valdyba: pirm. dr. Arūnas Žlioba, vicepirm. Dovas Šaulys, izd. Violeta Dirvonytė, ryšininkė Alė Zalatoritūtė, visuomen. ir polit. reikalams Algis Tamošiūnas, red. ir sek. Dana Račiūnaitė, kultūros reik. Algis Žemaitaitis ir narys Edis Tuskenis.

— JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos rengiama premijų šventė bus ateinančių metų balandžio 4 Jaunimo centre, Chicagoje. Šventę globoš Vidurio Vakarų LB apygardos valdyba, vadovaujama Birutės Vindašienės.

— Nauji Darbininko skaitytojai: K. Paulauskas, Mansfield, Mass., V. Požėla, Omaha, NE. Užsakė kitiems: G. Razvad, Milton, Mass. — N. Šnipas, Medfield, Mass., A. Zabelienė, Jersey City, N.J. — H. Zedar, Flushing, N.Y., R. Česnavičienė, Richmond Hill, N.Y. — A. Česna, Richmond Hill, N.Y. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojams. Naujiems skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

1987 M KELIONĖS Į LIETUVĄ 13 - 20 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

13 dienų — Lietuva
Kelionė 527 — gegužės 27 - birželio 9 — \$1,549
Vilniuje 10 dienų

14 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 722 — liepos 22 - rugpj. 4 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 303 — Kaziuko mugė
kovo 3 - 17 — \$1,229
Kelionė 1103 — lapkričio 3 - 17 — \$1,129
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Liuksemburge 1

15 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 101 — spalio 1 - 15 — \$1,679
Kelionė 128 — Naujų Metų sutikimas
Gruodžio 28 - sausio 10 — \$1,499
Vilniuje 10 dienų, Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 505 — gegužės 5 - 20 — \$1,699
Kelionė 805 — rugpjūčio 5 - 20 — \$1,799
Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 30 — \$1,699
Vilniuje 10 dienų, Varšuvoje 3

19 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija, Švedija
Kelionė 805S — rugpjūčio 5 - 23 — \$2,179
Vilniuje 10 dienų, Maskvoje 2, Leningrade 2,
Helsinkyje 1, laive Baltijos jūroje 1, Stockholme 1

20 dienų — Pabaltijo kraštai, Suomija, Rusija ir "Baltika" festivalis
Kelionė 706 — liepos 6 - 25 — jaunimo grupė — \$2,049
Vilniuje 10 dienų, Rygoje 2, Taline 2, Helsinkyje 1, Leningrade 2, Baltijos jūroje laivu nuo Helsinkio iki Talino

10 - 16 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

10 dienų — Lietuva ir Suomija
Kelionė 921H — rugsėjo 21 - 30 — \$1,549
Vilniuje 7 dienos, Helsinkyje 1

11 dienų — Lietuva, Rusija, Liuksemburgas
Kelionė 421 — balandžio 21 — gegužės 1 — \$1,449
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 1, Liuksemburge 1

13 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513A — gegužės 12 - 25 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva ir Rusija
Kelionė 818 — rugpjūčio 18 - 30 — \$1,559
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2

13 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija
Kelionė 720 — liepos 20 — rugpj. 1 — \$1,749
Kelionė 810 — rugpjūčio 10 - 21 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Vengrija, Čekoslovakija
Kelionė 511 — gegužės 11 - 25 — \$1,879
Kelionė 921 — rugsėjo 21 - spalio 5 — \$1,879
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Budapešte 2, Prahoje 2

15 dienų — Lietuva, Rusija, Suomija
Kelionė 514 — gegužės 14 - 28 — \$1,699
Kelionė 714 — liepos 14 - 28 — \$1,779
Vilniuje 7 dienos, Maskvoje 2, Leningrade 2, Helsinkyje 2

16 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 513 — gegužės 13 - 28 — \$1,749
Vilniuje 7 dienos, Varšuvoje 3, Krokuvoje 2, Čechochovoje 1

10 - 13 DIENŲ KELIONĖS SU 5 DIENOMIS LIETUVOJE
10 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 510 — gegužės 10 - 19 — \$1,549
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Milane 1

11 dienų — Lietuva ir Lenkija
Kelionė 707 — liepos 7 - 17 — \$1,579
Kelionė 915W — rugsėjo 15 - 25 — \$1,479
Vilniuje 5 dienos, Varšuvoje 3

13 dienų — Lietuva, Rusija, Italija
Kelionė 426 — balandžio 26 - gegužės 8 — \$1,829
Kelionė 920 — rugsėjo 20 — spalio 2 — \$1,829
Vilniuje 5 dienos, Maskvoje 2, Romoje 4 su dienos išvyka į Florenciją

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166
(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

Lithuanian Heritage — Jigsaw puzzle. Seniem ir jauniems kalboje. Tinkama dovana įdomus žaidimas — iš spalvotų siem. Dėžutė suindama visur gabaliukų sudėstyti Lietuvą su tik už 12 dol. Darbininkas, jos didvyriais, jūrą, miškais, 341 Highland Blvd., Brooklyn, ežerais, upėmis ir laukais. Pri- N.Y. 11207.

RŪTA PAUPERIENĖ, Jatalgos vedėja

1987 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nr. 8701	Gegužės 8 - gegužės 23 d.	
	Iš New York'o	\$1,895.00
	Iš Chicago's	\$1,995.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Stockholm'e.	
NR. 8702	Liepos 3 - liepos 18 d.	
	Iš New York'o	\$1,965.00
	Iš Chicago's	\$2,065.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	
NR. 8705	Rugpjūčio 14 - rugpjūčio 30 d.	
	Iš New York'o	\$1,995.00
	Iš Chicago's	\$2,095.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 4 naktys Stockholm'e.	
NR. 8706	Rugsėjo 18 - spalio 3 d.	
	Iš New York'o	\$1,795.00
	Iš Chicago's	\$1,895.00
	Kelionės maršrutas: 1 naktis Maskvoje, 10 naktų LIETUVOJE, 3 naktys Copenhagoje.	

KITOS KELIONĖS

NR. 8703	Liepos 11 - 24 d. — LATVIJA	
	Iš New York'o	\$1,695.00
	Maršrutas: 2 naktys Helsinkyje, 10 naktų Riga.	
NR. 8704	Rugpjūčio 1 - 16 d. MENO IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$2,165.00
	Maršrutas: 5 naktys Maskva, 4 naktys Leningradas, 1 naktis Stockholm'as, 2 naktys Helsinkyje, 2 naktys Silja Line laive.	
NR. 8707	Lapkričio 6 - lapkričio 22 d. OPEROS IŠVYKA	
	Iš New York'o	\$1,950.00
	Maršrutas: Stockholm'as 2 naktys, Maskva 3 naktys, Leningradas 3 naktys, Budapešt'as 3 naktys, Copenhaga 3 naktys. Viso 10 operos ir baletų spektaklių.	

Kaina (nakvojant dviese kambaryje) įskaito visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą Lietuvoje, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Pageidaujant tolimesnių kelionės detalių prašome kreiptis, prisiųsime brošiūras.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius. Kainos:

VOLGA GAZ 24-10	— 5,600 rb.
VAZ 2108	5,365 rb.
VAZ 2107	4,470 rb.
VAZ 2106	4,130 rb.
VAZ 21003	3,900 rb.
VAZ 21013	3,360 rb.

Padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams.

G. T. INTERNATIONAL, INC. P. O. BOX 29163 CHICAGO, ILL. 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba (312) 471-1702

SPORTO ŽAIDYNĖS NEW YORKE

ŠALFAS centro valdybos pavedimu, 37-tos Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks š.m. gegužės 16 - 17 New Yorque.

Sausio 5 K. Židiny buvo pirmas žaidynių organizacinis susirinkimas. Lietuvių Atletų Klubas valdyba vyriausiu varžybinio komiteto pirmininku pakvietė patyrusį sporto darbuotoją Praną Gvildį, kurio sportiniai ir organi-

zaciniai sugebėjimai beveik garantuoja žaidynių pasisekimą.

Techniskus varžybų darbus atliks New Yorko Lietuvių Atletų Klubas, o įvairiems paruošimo ir vykdymo darbam pakviesti še asmenys: Antanas Gudaitis — sekretorius, Vytautas Kulpa — išdinininkas, Algirdas Jankauskas — sporto programos koordinato-rius, Algis Šimkus ir Algis Daukša — krepšinio vadovai. R. Vaičaitis — tinklinio vadovas, Edvardas Staknis — šachmatų vadovas.

I ūkinį bei organizacinį komitetą pakviesti: sportininkų bei komandų registracija — Antanas Mičiulis, informacija ir žaidynių leidinys — Algirdas Šilbajoris, nakvynių koordinatore — Jūra Nemickienė, šokių vakaro organizatorius — Romas Kezys, mai- sto tiekėja — Vita Matusaitienė, sportininkų priėmimo organizato- rė — Aldona Marijošienė, iš- kilmių ir atžymėjimų koordinato-rius — Vacys Steponis, finansų telkimo pirmininkė — Marija Žukauskienė, Reikalui esant, bus paskirti ir kitų organizacinių bei varžybinių šakų vadovai.

Pagrindinės sporto varžybos vyks New Yorko priemiesčio — Westbury, Long Island kolegijų sporto salėse, bet kai kurios rungtynės bus ir Kultūros Židiny. Iki šiol numatytos dviejų kolegijų patalpos: New York Institute of Technology ir N.Y. State University, bet ieškoma ir daugiau sporto salų. Sporto programoj numatyta krepšinis, tinklinis ir šachmatai, bet susidarius tinkamomis sąlygomis, tikimasi praveisti plaukimo, racket-ball, kėglavimo ir kitų sporto šakų varžybos.

Pirmas atvykstančių dalyvių priėmimas ir susipažinimas įvyks Vandos ir Vytauto Vėbeliūnų sodyboje penktadienį, gegužės 15. Šeštadienį Kultūros Židiny bus linksmavakis ir šokiai visiems sportininkams bei svečiams.

Kadangi šios plataus masto žaidynės reikalauja ne tik darbo, bet ir didelių išlaidų, bus kviečiami žaidynių mecenatai ir renkamos aukos. Reikia tikėtis, kad niekas nepagailės aukos lietuviško jaunimo sporto sąskrydžiui.

Alg. Š.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamus mokesčius pasiūlo modernius apdraudos planus.

Susiv. sąv. nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirties atveju.

Norį įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

NAUJA PLOKŠTELĖ

APIE TAVE SVAJOJU — Los Angeles vyrų kvarteto įdainuota plokštelė. 12 lietuviškų kūrinių: Nemunas atves, Sulaukt negalėsiu, Nemunėli, Nemunėli, Pabučiaivimas, Gvazdikai, Vakaruškos, Tėviškėlė, Auksinės žvaigždės, Kur gimta padangė, Tamošiaus pagavimas, Užstalės daina, Polka — lietuvių liaudies daina. Kaina 10 dol. Persiuntimui 1 dol.

Šios plokštelės įrašymą galima gauti ir (cassette) juostelėse, kaina 10 dol.

Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Lietuvos krikšto 600 metų sukakties medalis, kurį sukūrė skulptorius Vytautas Kašuba. 3 colių bronzinis — 30 dol. 1 colio bronzinis — 15 dol. 1 colio gryo sidabro — 50 dol. Persiuntimui pridedamas 1 dol. Gaunama Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Centras: 86 - 01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (718) 441-6799

Skyriai: Chicagoje, Cicero, St. Petersburge, Detroite, Waterburyje

Aktyvas: 57 milijonai dolerių.

KASOJE mainomi čekiai, priimami Social Security indėliai, išduodami Money Orders ir nemokamai duodamas čekių rašymo patarnavimas.

KASA moka didesnius mokesčius už reguliarias sutaupas ir sertifikatus, negu kiti bankai.

KASA palankiomis sąlygomis duoda paskolas, tvarko palikimus ar vaikų fondus ir atlieka kitus bankinius patarnavimus.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA FEDERALINĖS VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100.000

KASOS įstaiga Richmond Hill veikia šešias dienas savaitėje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, išskyrus penktadieniais iki 6 v.v. ir šeštadieniais iki 5 v.v.

Aple paskolų ir sertifikatų palūkanų pasikeitimus prašoma teirautis **KASOJE** darbo valandomis. Per telefoną arba paštu Jums bus suteiktos vėliausios informacijos.

BOSTONO ŽINIOS

Komp. J. Gaidelio prisiminimas

Ne tik Laisvės Varpo laidoje, bet taip pat Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje ir sueigoje salėje po bažnyčia sausio 4 plačiai ir gražiai prisiminta komp. Juliaus Gaidelio mirties ketverių metų sukaktis. Chorui giedant komp. J. Gaidelio sukurtas giesmes, klebonas kun. Petras Šakalys prisiminė jį šiltu žodžiu kaip kompozitorių ir parapijos choro vedėją.

Salėje po bažnyčia apie komp. Julijų Gaidelį kalbėjo Elena Vasyliūnienė iš Somerville. Ji ryškino komp. Julijų Gaidelį, kaip kūrėją ir žmogų, kokie retai sutinkami, ypatingai pabrėždama reikalą kuo greičiau realizuoti anksčiau kitų iškeltą mintį, pagal

kurią turėtų būti sudarytas komp. J. Gaidelio kūrybai apsaugoti ir išleisti komitetas. Šiuo reikalu iniciatyvos turėtų imtis mirusiojo kompozitoriaus bičiuliai ir tie, su kuriais jis dirbo, kaip Šv. Kazimiero parapijos choras, sekstetas ir kiti. Salėje komp. J. Gaidelio minėjimą atidarė jam ir vadovavo choro atstovas Jonas Grinkus.

Klaipėdos sukaktis

Klaipėdos sukilimo ir prijungimo prie Lietuvos 64-tąją sukaktį prasmingai paminėjo Laisvės Varpo sausio 11 d. laidoje Martyno Jankaus šaulių kuopa Brocktone. Apie tos sukakties reikšmę kalbėjo programos vedėjas Petras Viščinis, pabrėždamas, kad Klaipėdos sukilimas ne tik grąžino Lietuvai bent dalį Mažosios Lietuvos, bet taip pat išryškino ir sustiprino dėsni, kad kovoje dėl savo etnografinių sričių sujungimo į vieną valstybę lemiamas vaidmuo

priklauso ne tarptautinėms institucijoms ar paramai iš šalies, bet tautos ryžtui ir pasitikėjimui savo jėgomis.

Po pirmojo pasaulinio karo Lietuvos valstybė atkurta tik tose ribose, kurias lietuviai įstengė apginti savo krauju. Pasitikint tarptautinėmis institucijomis ir teisingumu, už nepriklausomos Lietuvos buvo likusi didžioji Mažosios Lietuvos dalis ir sostinė Vilnius su plačia sritimi.

Martyno Jankaus šaulių kuopos pirmininkas Juozas Stašaitis plačiai apibūdino Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komiteto pirmininką Martyną Jankų, kuriam teko rūpintis Klaipėdos sukilimu. Dėl savo veiklos Aušroje, Birutės draugijoje ir Klaipėdos sukilime jis pagrįstai vadinamas Mažosios Lietuvos patriarchy.

Visa minėjimo žodinė programa perpinta gerai parinkta muzika Klaipėdos tema. Taip perduota Alfonso Mikulskio sukurta baladė "Aš nueičiau į Klaipėdą" ir Eduardo Balsio sukurta daina apie Klaipėdą.

Linksmavakaris

Dėl nepalankių oro sąlygų sausio 10 d. Sandaros salėje Brocktone rengtas Martyno Jankaus šaulių kuopos linksmavakaris nesusilaukė tiek lankytojų, kiek jų buvo ankstyvesniuose trijuose tos rūšies renginiuose. Į jį vis dėlto atsilankė per 30 asmenų, tad jis laikytinas pasisekusiu. Dėl sniego pūgos iš Connecticut valstijos negalint atvykti dail. Reginos Abromaitienės su savo paveiksiais, numatytoji meno paroda neįvyko. Linksmavakarije kuopos pirmininkas Juozas Stašaitis trumpu, bet taikliu žodžiu priminė Klaipėdos sukilimo ir prijungimo prie Lietuvos sukaktį bei to sukilimo reikšmę Lietuvai, pabrėždamas

Mažosios Lietuvos norą ir ryžtą būti atstatytos Lietuvos valstybės sudėtyje. Dalyviams pasiūsičius Sofijos Stašaitienės ir jos tartininkų paruoštais skaniais užkandžiais, visi dalinosi įvairiomis mintimis, dainavo ir šoko, grojant muzikai iš juostų. Tokie linksmavakariai sudaro retą progą vietos lietuviams susieiti ir lietuviškoje nuotaikoje praleisti vakarą bei atkreipti dėmesį į aktualius lietuviškus reikalus.

Reikalingas chorvedys

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos chorui Brocktone reikalingas chorvedys. Kandidatai prašomi kreiptis į kleboną kun. Petrą Šakalį telefonu (617) 586 - 2226 arba į choro pirmininką Juozą Baškauską telefonu (617) 583 - 4076. Kandidatais gali būti ne tik lietuviai, bet taip pat kitataučiai muzikai.

LB Bostono apygardos suvažiavimas

LB Bostono apygardos su-

BOSTONO LIETUVIŲ BALSO — MINKŲ RADIO PROGRAMA girdima per radijo stotį WLYN 1360 AM banga sekmadieniais nuo 8 iki 8:45 val. ryto. Vadovauja S. ir V. Minkai, 71 Farragut Road, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268 - 2515. Pas Minkus gaunamas "Darbininkas".

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

NAUJI LEIDINIAI

Br. Kvickio, Vilniaus arkivyskupija II tomas, 23 dol.

J. Brazaičio raštai 6-tas tomas 16 dol.

J. Audėno, Lietuvos valstiečiai liaudininkai, 19 dol.

J. Vizbaro, Kur bėga Šešupė, romanas, 10 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje. Persiuntimui pridėdamas 1 dol.

važiavimas šaukiamas sausio 25 Brocktone. Jis pradedamas 10 val. ryto mišiomis Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, o vėliau tęsiamas Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone. Prie Bostono apygardos priklauso Bostono, Brocktono, Cape Codo, Worcesterio ir Providence apylinkės, o taip pat Kennebunkporto seniūnija.

Suvažiavime turi teisę dalyvauti apygardos ir apylinkių valdybų bei apygardos kontrolės komisijos nariai, o taip pat apylinkių atstovai, renkami apylinkėse po vieną nuo 25-kių pilnateisių narių.

Suvažiavime bus pateikta apygardos veiklos apyskaita, kontrolės komisijos pranešimas, išlausyti apylinkių pirmininkų pranešimai, Lietuvos krikšto minėjimo Bostone komiteto informacija, svarstomi kiti aktualūs klausimai.

Po suvažiavimo bus bendri pietūs. Apygardos pirmininku yra Česlovas Mikūnas iš Cape Codo. Suvažiavimą globoja Brocktono apylinkė, kurios pirmininku yra Stasys Eiva.

WORCESTER, MASS.

Minėsime Vasario 15-tąją

Worcesterio Lietuvių organizacijų taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 69 metų sukakties minėjimą Worcesterio je rengia vasario 15, sekmadienį. 7 val. ryto mišios Aušros Vartų parapijos bažnyčioje.

10 val. ryto iškilmingos mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius. Giedos parapijos vyrų choras vadovaujamas vargonininkės O. Keršytės. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Organizacijų nariai dalyvauja uniformuoti, moterys tautiniais drabužiais pasipuošusios. Po pamaldų ten pat salėje po bažnyčia visiems dalyviams Lietuvos vyčių 26 kuopa ir Šv. Kazimiero parapijos vyrų klubas ruošia kavutę. 3 val. p.p. Maiorinio Parko didžiojoje salėje minėjimas. Pagrindinis kalbėtojas — svečias iš Washingtono, DC, prezidento specialus asistentas etninių grupių reikalams Linas Kojelis. Tai jaunas politikas, įkopus į aukštas pozicijas, gerai pasiruošęs ir gerai pažįsta JAV politinį gyvenimą. Tikime, kad ir jaunimas susidomės šiuo jaunu kalbėtoju ir atsilankys į minėjimą, kurio mes kiekvienais metais pasigendame.

Meninę dalį atliks Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras, vadovaujamas vargonininkės O. Keršytės.

Tarybos valdyba prašo organizacijų ir atskirus asmenis dalyvauti pamaldose, minėjime ir įteikti auką Lietuvos laisvinimo darbams. Aukos skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Vlikui, Lietuvių Bendruomenei ir Altai. Jas galima įteikti minėjime ar pasiųsti organizacijų tarybos išdėdintiui Algiiui Glodui, 37 Sandy Glen Drive, Holden, Ma. 01520.

Po minėjimo toje pačioje salėje taryba rengia visiems vakariene. Pakvietimai gaunami pas tarybos valdybos narius, organizacijų pirmininkus ir minėjimo dieną prie įėjimo.

Visi dalyvaukime minėjime, pakviesime ir kitų aplinkinių kolonijų lietuvių, nes tai kiekvieno pareiga. Visi vieningai ir visomis jėgomis kovokime už Lietuvos laisvę ir savo tautos likimą, ne žodžiais, bet darbais. To iš mūsų prašo pavergti broliai ir sesės tėvynėje. Jie veda žūtbūtinę kovą už tautos, tėvynės ir religijos laisvę. Esame tautos dalis, todėl mūsų teisė, privilegija ir pareiga yra ta pati.

J.M.

Bostono Baltijos tuntininkams keičiantis, iš k. pareigas perdavusi ps. Irena Vidugirienė, Žalgirio tuntininkas ps. Vytautas Jurgėla ir pareigas perėmusi v.s. Laima Kiliulienė.

APREIŠKIMO PARAPIJOS KŪČIOS

Apreiškimo parapijos Moterų Sąjungos 29 kuopos narės gruodžio 21, sekmadienį, su ruošė tradicines kūčias. Diena pasitaikė graži bei saulėta, bet kažkodėl, norėjosi, kad nors truputį pasnigtų.

Įėjus į bažnyčią buvau maloniai nustebinta. Bažnyčios remontas tikrai stebuklus padarė. Atrodė žymiai erdvesnė ir šviesesnė. Sveikinu kleboną kun. Joną Pakalniškį bei dosnius parapijiečius, apsiėmusius tokią sunkią našta sudedant pinigų šį didelį darbą atlikti. Bet žinau ką klebonas pasakys kai jam priminsiu šią sunkią našta — tai visai buvo mums nesunku, juk viskas tai lietuviškai parapijai.

Be išpuoštos bažnyčios, prie mišių iškilmingumo dar prisidėjo parapijos choras su muziku Viktoru Raliu. Atrodo, kiekvieną kartą, kai ateini į Apreiškimo, išgirsti kokį naują muzikos kūrinį. Šį kartą mišios buvo ypatingai iškilmingos. Girdėjome Rosewig "First Mass in G", Zilevičiaus "Išleiskit rasą" o per komunią — senovišką gregorišką giesmę "Veni, veni Emmanuel". Užbaigę su Beethoveno 9-tos simfonijos paskutine dalimi. Įdomu, kiek iš tų, kurie po šių mišių išėjo iš bažnyčios suprato koks yra sunkus darbas paruošti chorą tokiom mišiom? Didžiausios New Yorko parapijos gali Apreiškimui pavydėti! Kiek iš mūsų paspaudė Viktorui ranką ir jam padėjo už jo kruopštų darbą?

Po mišių, žaibo greitumu svečiai nuskubėjo į parapijos salę, iš kurios dvelkė viliojantys kvapai. To greitumo priežastį greit supratau. Per akimirksnį visi stalai buvo užimti ir gerokam būriui atrodė, kad teks žygiuoti namo. Bet žvalgios šeimininkės

NAUJOS JURAŠO PASTANGOS

Vakarų Vokietijoje, Miuncheno kultūros centre "Kastaig", eksperimentiniame "Black box" teatre gruodžio 16 įvyko režisieriaus Jono Jurašo spektaklio "Choristė ir Perėjūnas" premjera. Spektaklis kartotas iki gruodžio 25.

Spektaklį "Choristė ir Perėjūnas" Jonas Jurašas sukūrė pagal rašytojų Čechovo ir Nabokovo pasakojimus ir poetės Gijpju poeziją. Kūrinį jungia pagrindinių veikėjų — provincijos teatro aktorės ir klajūno išgyvenimai.

Pagrindinis scenografijos elementas ir spektaklio metafora — geležinkelio bėgiai, nesibaigiantis gyvenimo kelionė. Spektaklio aktoriai, dailininkas ir kompozitorius — visi vokiečiai.

Ivairius spaudos darbus atlieka pranciškonų spaustuė Brooklynne. Skambinti 718 827. 1350.

tai greit atitaisė. Buvo pristatyti keli stalai, padengti ir gausus būrys buvo patenkintas.

Programai vadovavo judrus bei darbštus parapijos tarybos pirmininkas Alfonsas Samušis. Jo darbštumą ir judrumą gerai pažįstu, nes kelis kartus savaitėje tenka jį matyti Kario administracijoje tvarkant 1001 reikalą, sudarantį žurnalo administravimą. A. Samušis, padėkojo kūčių dalyviams, 29 kuopos moterimis bei visiem prisidėjusiems prie bažnyčios atnaujinimo. Pakvietė kleboną kun. J. Pakalniškį sukalbėti maldą. Po to vyko bene smagiausia kūčių dalis — plotkelių pasidalinimas. Gausi minia pasidarė lyg viena šeima. Klebonas sveikino parapijiečius, svečius bei iš virtuvės ištrūkusias šeimininkes. Pasveikintos šeimininkės greit vėl dingo į virtuvę, bet per akimirką vėl pasirodė nešančios 12 tradicinių kūčių patiekalų. Maistas lyg stebuklingu būdu dingo nuo stalų ir patenkinti svečiai, vadovaujami V. Ralio, traukė lietuviškas Kalėdų giesmes.

Pasimeldusi, pasilinksminusi, prisivalgiusi, prisikalbėjusi, patenkinta žingsniavau namo. Kaip buvo malonu kelias valandas praleisti tarp lietuviškų tradicijų. Manau, kad šios tradicijos brangesnės tiem lietuviams, ypač senesniems, kurie jau nepajėgia jų paruošti. Moterų Sąjungos 29 kuopa turi būti pagirta išlaikydama šią tradiciją ir tuo pačiu paremdama parapiją.

Dalia Bulvičiūtė

NORWOOD, MA

75-rių metų jubiliejus

Minint Šv. Jurgio parapijos 75-rių metų jubiliejų, rugsėjo mėn. buvo stiginio kvarteto religinis - bažnytinis koncertas. Spalio pradžioje pravestos rekollekcijos — misijos lietuviškai, angliškai ir portugališkai. Lapkričio pabaigoje gastroliavo liaudies dainų ir šokių "Sodauto" ansamblis, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės, ir dalį programos atliko vietinė portugalų šokėjų grupė.

Šiais metais pramatyta vaikečių žiemos piknikas su žaidimais ir vaišėmis.

Lietuvos vyčių 27-toji kuopa, vadovaujama Jurgio Bartono, rengia vasario 16-tosios minėjimą vasario 8, sekmadienį. Pagrindinis kalbėtojas dr. Stasys Goštautas, o Šv. Kazimiero metiniai pusryčiai — kovo 8.

Solistės Daivos Mongirdaitės dainų rečitalis įvyks kovo 1 dieną.

Gegužės 3 iškilmingos jubiliejinės koncertacinės mišios, kurias aukos vysk. Paulius Baltakis, OFM, vysk. Daniel Hart ir klebonas kun. Vincas Valkavičius. Po jų — banketas. Ta proga rengiama ir istorinė parapijos apžvalga su senų nuotraukų paroda.

A. A.

VLADUI KALYČIUI,
buvusiam choro nariui, staiga mirus, reiškiamo gilią užuojautą giminėms ir artimiesiems.

N.Y. choras Perkūnas

A. A.

JONUI ŠILEIKIUI
mirus, žmonai Valerijai, dukroms Laimai, Aldonai, Audronei, sūnui Rimantui su šeimomis gilią užuojautą reiškia

Jonas ir Irena Vilgaliai

A. A.

JONUI ŠILEIKIUI
mirus, jo dukrai, mūšų sesei Aldonai Marijošienei ir jos šeimai gilią užuojautą reiškia

Vyr. skaučių židinys Vilija

A. A.

JONUI ŠILEIKIUI
mirus, jo mielai žmonai Valerijai, dukroms Laimai, Aldonai, Audronei, sūnui Rimui bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą.

Jadvaga ir Antanas Vytuviai

A. A.

JONUI ŠILEIKIUI
mirus, jo žmonai Valerijai, dukroms Laimai, Aldonai, Audronei ir sūnui Rimui reiškiamo gilią užuojautą.

V. Gudienė
A. Gudaitė
G. ir D. Snyder

A. A.

KAZIUI MIKLUI

mirus, žmonai Onai, dukterims Reginal ir Danutei ir sūnui Romučiui su šeimomis ir visiems giminėms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Vincas Solomonas ir
Hettenbarchų šeima

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Redakcija.....(718) 827-1352
Administr.(718) 827-1351

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas... (718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.).....(718) 827-9645
Salės adm.(718) 235-8386

Klaipėdos Krašto atvadavimo minėjimas bus sausio 25, sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje. Minėjime kalba pasakys dr. Bronius Nemickas, Bus ir meninė dalis. Minėjimą rengia N.Y. šaulių kuopa, ramovėnai, birutietės, M. Lietuvos rezistencijos sąjūdis ir M. Lietuvos bičiuliai.

Dailės paroda, jau 14-toji, šiemet vyksta Kultūros Židinyje vasario 7-8 dienomis, savaitę prieš Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Parodoje dalyvauja apie 20 dailininkų, bus išstatyta per 100 kūrinių. Paroda skiriama Lietuvos nepriklausomybės šventei pagerbti ir paminėti 80 metų sukaktį, kaip buvo surengta pirmoji lietuvių dailės paroda Vilniuje. Iškilmingas parodos atidarymas bus vasario 7, šeštadienį, 7 v.v. Po to kavutė.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 15 šia tvarka. Iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. Pamokslą pasakys Tėv. Leonardas Andriekus, OFM. Minėjimas 3 val. Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus. Dainuoja operos solistė Aldona Stempužienė. Akomponuoja ir lietuviškas melodijas groja pianistas William Smiddy. Tautinius šokius šoka N.Y. ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Po minėjimo bendros vaišės.

Apreiškimo parapijos remonto darbai baigti iškilmingom pamaldom ir vaišėm sausio 18. Mišias koncelebravo vysk. Paulius Baltakis, OFM su klebonu kun. Jonu Pakalniškiu ir prel. Pranu Bulovu. Po pamaldų parapijos salėje buvo pietūs, kuriuose dalyvavo apie 200 žmonių. Platesnis aprašymas kitame numeryje.

Palanga, Klaipėda (su nakvyne), Panevėžys, Kaunas. Tai tik keletas iš Lietuvos miestų, kuriuos lankys GT International ekskursantai. Dėl detalių žiūrėk GT International skelbimą šeštame Darbininko puslapyje.

KLAIPĖDOS KRAŠTO

64-RIŲ METŲ ATVADAVIMO SUKAKTIES

MINĖJIMAS

[vyks 1987 m. sausio 25, sekmadienį], 3 val. popiet Kultūros Židinio žemutinėje salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

PROGRAMOJE: — Atidarymo žodis —
kuopos pirmininkas KESTUTIS MIKLAS
Invokacija — Tėv. LEONARDAS ANDRIEKUS, OFM
Lietuvos Generalinio konsulo
ANICETO SIMUČIO žodis
1923 metų manifestą skaito
šaulė VIDA JANKAUSKIENĖ
Paskaita — prof. dr. BRONIAUS NEMICKO
Meninė dalis

Išniant aukojama.

Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia:

LŠST ŠAULIŲ KUOPA NEW YORKE
LKVS RAMOVĖS NEW YORKO SKYRIUS
LKK BIRUTĖS DRAUGIJOS NEW YORKO SKYRIUS
MAŽOSIOS LIETUVOS REZISTENCINIS SĄJŪDIS
MAŽOSIOS LIETUVOS BIČIULIŲ DRAUGIJA

Vietoj kalėdinių atvirukų per Laisvės Žiburio radiją šventinius sveikinimus perdavė: dr. D. Aleksandravičius, A. ir J. Alytai, E. ir J. Andriušiai, E. ir H. Andruška, vysk. P. Baltakis, G. ir V. Beleckai, prel. P. Bulovas, A. ir A. Butai, I. ir dr. J. Dičpini-gaičiai, G. ir A. Diržiai, V. Gerulaitis, O. Jozėnienė, P. ir J. Jurkuvėnai, V. ir S. Karmazinai, E. Kezienė, V. ir K. Lakickai, J. Matiukas, V. Maželis, G. Mei-liūnienė, kun. J. Pakalniškis, kun. V. Palubinskas, B. Spūdienė, E. ir J. Stankūnai, V. ir B. Sutkai, M. Šalinskienė, G. ir K. Trečiokai, E. ir A. Urbeliai, V. ir V. Vebeliūnai, M. ir dr. V. Vygantai.

George Mikužis iš Baltimore, Maryland, šiais metais parėmė mūsų laikraštį \$50 auka. Labai ačiū dosniam aukotojui.

Zenonas Krasauskas iš Chicago šiemet savo prenumeratą padidino iki \$40. Jis be to ir 1986 m. aukėjo spaudai paremti visą \$100. Širdingas ačiū!

Pranė ir Juozas Jurkuvėnai iš Glendale, N.Y. atnaujindami prenumeratą, atsiuntė Darbininkui \$50. Didelis ačiū.

Raymond Dzek iš Bristol, Tenn., atnaujindamas prenumeratą atsiuntė Darbininkui \$50. Labai ačiū!

Vitas Kazlauskas iš Chicago, Illinois, su prenumerata atsiuntė Darbininkui irgi \$50. Labai dėkojame!

Algirdas Mačiulaitis iš Islip, N.Y. su metine prenumerata atsiuntė \$40. Dėkojame laikraščio rėmėjui.

Juozas Kazlauskas iš Waterbury, Conn., didelis Darbininko rėmėjas, atsiuntė naują auką lietuviškai spaudai — \$50. Širdingai dėkojame!

Jonas Kackelis iš Northampton, Mass., su prenumerata parėmė mūsų laikraštį \$50 auka. Labai ačiū!

Juozas Puodžiūnas iš Waterbury, Conn., jau ketvirtas kartas Darbininkui siunčia \$50 auką. Dideliam spaudos rėmėjui širdingas ačiū!

Iš Metropolitan operos rūmų sausio 24, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Richard Wagner opera "Tannhaeuser". Richard Cassilly, Hakan Hagegard, Jan-Hendrick Rooterling. Diriguoja James Levine.

Naujas Čiurlionio albumas su A. Mikulskio kūrinių 2 plokštelėse. Kaina 15 dol. Persiuntimui 1 dol. Čiurlionio ansamblis dainuoja A. Mikulskio šiuos kūrinius: Rambynas, Žveng žirgelis lankoj, Kai aš joju per girėlę, Visi berniukai po akių. Sutekėjo dvi upytės, Oi motulė, Balnok, tarne bėrą žirgą, Ulijo-na, Atvažiavo mašinėla, Už aukštų kalnų, Šv. Jono Vakarėlį, Ant Nemuno kranto, Pasaulio Valdovui, Lietuvos Himnas, Lietuviai esame mes gimę ir Atsisveikinimas su tėvyne. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207.

NAUJI LEIDINIAI ANGLŲ KALBA

Fire and Night — Five Baltic Plays, by A. Straumanis, 20 dol.
When the Soviets Come... A Factual Report by R. Raid, II part, 12 dol.

Faces of two Worlds, by A. Kezys (Distinguished Personalities), 12 dol.

Gaunama Darbininko administracijoje (persiuntimui 1 dol.).

IEŠKOMA TALKA

Vyresnio amžiaus moteriai gyvenančiai Richmond Hill, N.Y., ieškoma moteris, galinti gyventi kartu ir padėti namų ruošoje. Alga ir kiti geri priedai.

Skambinti nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet 212 823 - 1203. Vakarašis ir savaitgaliais 212 861 - 3809.

G. Žymantienė iš New York City, atnaujindama prenumeratą, atsiuntė Darbininkui čekį \$50. Labai dėkojame mūsų laikraščio rėmėjai.

Alf. ir Daiva Orentai iš Columbia, MD, prenumeratą Darbininkui padidino iki \$40. Labai dėkojame.

Eglė ir Vytautas Dudėnai iš New York City, atnaujindami prenumeratą, atsiuntė Darbininkui \$45. Labai dėkojame.

Bruno ir Leona Grinius iš North Hollywood Beach, Fla., jau daug metų remia Darbininką stambiomis aukomis. Šie yra jau treči metai kaip jie prenumeratą apmoka \$50 čekiu. Didelis ačiū lietuviškos spaudos rėmėjams!

Birutė Podleskis iš Linden, N.J., per trejus metus dosniai rėmusi Darbininką, ir šiemet atsiuntė su prenumerata \$50. Labai ačiū!

John Keraminas iš Rockford, Ill., ilgametis Darbininko palaikytojas, kaip pernai, taip ir šiemet prenumeratą atsiuntė 45 dol. Esame labai dėkingi mūsų laikraščio palaikytojui.

Ada Skučas iš West Palm Beach, Fla., ilgametė Darbininko rėmėja, atsiuntė \$30 savo prenumeratą ir užmokėjo \$30 prenumeratą už Algį Staknį, San Francisco, Calif., kurio prenumeratą apmoka jau eilę metų. Labai esame dėkingi patvariai mūsų rėmėjai.

Dr. A. Goeldneris iš Flushing, N.Y., laikraščio prenumeratą ir spaudos rėmimui atsiunčia po \$50 1985, 1986 ir 1987 m. Esame labai dėkingi už Darbininko ir lietuviškos spaudos rėmimą.

Julia Mačernis iš Woodhaven, N.Y., taip pat Darbininko prenumeratą atsiuntė po \$40 1985, 1986 ir 1987 m. Džiaugiamės, kad turime tokių ištikimų lietuviškos spaudos draugų.

Teresė Šlikas iš Woodhaven, N.Y. pereinę metų prenumeratą atsiuntė \$50, o šiemet prenumeratą dar pakėlė — atsiuntė čekį \$55. Tikrai labai ačiū!

A. Griska iš Richmond Hill, N.Y., dosnus Darbininko palaikytojas, pernai laikraščio prenumeratą atsiuntė \$50, o šiemet \$40. Labai dėkojame. Kad tik būtų daugiau tokių lietuviškų laikraščių palaikytojų!

Kun. J. E. Rikteraitis iš New Britain, Conn., dosnus mūsų rėmėjas, antru kartu pakelia savo prenumeratos mokestį iki \$50. Širdingai dėkojame spaudos rėmėjui.

V. C. Šiultė iš Richmond Hill, N.Y. šiemet savo prenumeratą irgi padidino iki \$40. Širdingai dėkojame.

Julija Petrauskas iš Highland Park, N.J., mūsų laikraščio rėmėja, atsiuntė su metine prenumerata \$50. Širdingai dėkojame.

DAIL. AUSTĖS PARODA NEW YORKE

Sausio 10 Gallery Ltd., 56 Bleeker St., Manhattane atidaryta dail. Austės tapybos darbų paroda, kuri vyks iki vasario 7 d. Dailininkė jau yra pasižymėjusi New Yorko meno pasaulyje savo tapybos intensyviu asmeniškumu. Nervingais brūkšniais ji atvaizduoja elegantiškas damas, kurių laukiniai žvilgsniai vilioja žiūrėtoją į haliucinacijų pasaulį, mirgantį brangakmenių spalvomis.

Dailininkė Austė, dabar gyvenanti New Yorko mieste, yra Austė Pečiūraitė iš Ann Arbor, Mich., Liongino ir Jūratės Pečiūrų duktė. Ji gimnaziją lankė, gyvendama Nekalto Prasidėjimo seselių vadovaujama mergaičių bendrabutyje Putname. Meną studijavo Philadelphiajose meno kolegijoje ir Meno Institute Chicagoje, kur ji gavo magistrės laipsnį. Jos tapybos parodos anksčiau buvo suroštos Hamilton ir Tracey galerijose New Yorke, Chicagoje Robbin Locket ir Nancy Lurie galerijose. Taip pat jos parodų buvo ir Europoje.

Austė yra iliustravusi poetės Helen Adams knygą "Stone Cold Gothic". Pati yra rašytoja poetė, eilėraščių rašo lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat ji yra ir kritikė ir rašo straipsnius įvairiems meno žurnalams. Su savo rašytine kūryba ji yra pasirodžiusi New Yorko klubuose ir kultūrinėse šventėse. (V.A.)

IŠ LIET. ATLETŲ KLUBO VEIKLOS

Sausio 16, penktadienį buvo Lietuvių Atletų Klubu susirinkimas. Išklausyti veiklos pranešimai ir diskutuoti besiantinanti JAV ir Kanados lietuvių sporto šventė, kuri bus gegužės 16 - 17 New Yorke. Klubu pirmininkas Antanas Mičiulis pranešė, kad šios šventės rengimo komiteto pirmininkas Pranas Gvildys susirgo ir pergyveno širdies ataką. Kurį laiką jis negalės šventę paruošiamiesiems darbams vadovauti. Jis sausio 22 jau grįžta iš ligoninės į namus.

Buvo išrinkta nauja Atletų Klubu valdyba, kuri pareigomis taip pasiskirstė: pirmininkas Antanas Mičiulis, sekretorius Vacys Steponis, išždininkas Vytautas Kulpa, parengimų vadovas — Romas Kezys, sporto vadovai — Algis Jankauskas, ir Juozas Mičiukas, išdo sekretorius Stasys Liogys. Revizijos komitetą sudaro Aleksandras Vakselis, Vitas Katinas ir Algis Daukša.

Siais metais sueina 50 metų kaip Lietuva iškovojo Europos krepšinio meisterio titulą. Klubu vadovybė ruošiasi šią sukaktį paminėti.

Dail. Austė Pečiūraitė, kurios darbų paroda dabar vyksta New Yorke. Po savo paveiksais ji pasirašė tik savo vardą — Austė.

Dail. Austės paveikslas, paimtas iš jos kvietimo į parodą.

MIRĖ VLADAS KALYTIS

Great Necke, N.Y. pas agromą gyvenęs Vladas Kalytis staiga mirė sausio 14, trečiądienį, 10 val. Jis užėjo į restoraną ir staiga sukrito. Velionis buvo 63 metų amžiaus.

Atvykęs į Ameriką, tuoj buvo mobilizuotas ir išsiųstas į Korėjos karą. Savo noru, pats pasiprašęs, pateko į pirmąsias kautynių linijas, kur buvo sužeistas ir 6 mėnesius gydėsi Japonijoje. Grįžęs iš Korėjos karo, kurį laiką gyveno New Jersey, kur buvo per apsirikimą primuštas beisbolo lazda. Po to apsigyveno Great Necke ir uoliai dalyvavo lietuviškame gyvenime, dainavo Perkūno chore, uoliai rėmė lietuvišką veiklą, jai nesigailėdamas didesnių aukų.

Policija dabar ieško jo gimi-nių, kad galėtų sutvarkyti palikimą. Jo vyresnis brolis buvo išemigravęs į Australiją kur ir mirė.

Ieškau draugo, kuris padėtų kartu gyventi. Esu našlė, turiu namus. Skambinti 517 869-2248.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS NEW YORKE ĮVYKS VASARIO 15, SEKMADIENĮ

IŠKILMINGOS PAMALDOS 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebruoja kun. Jonas Pakalniškis, Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, kun. Danielius Staniškis.

Pamokslą sako Tėv. L. Andriekus, OFM

MINĖJIMAS KULTŪROS ŽIDINYJE 3 VAL.

Kalbą buvęs JAV LB Krašto valdybos pirmininkas DR. ANTANAS BUTKUS
Dainuoja solistė ALDONA STEMPUŽIENĖ
Jai akomponuoja ir lietuviškas melodijas skambina pianistas WILLIAM SMIDDY
Tautinius šokius šoka N.Y. ansamblis TRYPTINIS
vadovaujamas JADVYGOS MATULAITIENĖS

Organizacijos prašomos pamaldose ir minėjime dalyvauti su vėlavomis.

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti minėjime.